

***A Marcali Noszlopy Gáspár Általános
és Alapfokú
Művészeti Iskola Mikszáth Kálmán
Utcai Iskolája***

pedagógiai programja

Marcali, 2013.

Tartalom

1. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA.....	3
1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai..	3
1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	8
1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	11
1.4 Környezeti nevelési program.....	14
1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	17
1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai	18
1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	20
1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje.....	35
1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel.....	36
1.10 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	37
1.11 Az értékelés rendje	44
1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	63

„A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk: gyökerek és szárnyak.”
Goethe

1. Az iskola nevelési programja

1.1 A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A gyermek egész személyiségét fejlesztő magas szintű nevelő-oktató munkánk a gyermekszereteten alapul, és a gyermeki jogokat tiszteletben tartja.

Pedagógiai alapelvek:

- A humánus, a közösség tiszteletére nevelés, a közösség formálása az egyén személyiségének tiszteletben tartásával, alakításával;
- Olyan demokratikus légkör megteremtése, amelyben a gyermek, a szülő, pedagógus egyaránt jól érzi magát;
- A gyermekek és tanulók képességeinek kibontakoztatása, tehetségük gondozása, a hátrányok leküzdése és az esélyegyenlőség biztosítása, általános műveltség elsajátítása,
- Az élethosszig tartó tanulás megalapozásának elve, művészeti nevelés elve;
- Sokoldalú önálló ismeretszerzésre, alkotásra és logikus gondolkodásra képes, egészséges szemléletű gyermek nevelése – oktatása;
- Egészséges életmódra nevelés;
- Esélyegyenlőség elve: másság megismerése, elfogadása, befogadása
- Nyitottság elve;
- Tanulóközpontúság;
- Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás;
- Valóságos tanulási környezet;
- Integrációs elv;
- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programja keretében felzárkóztató oktató-nevelő munka;
- Más népek értékeinek, hagyományainak, kulturális sokszínűségének megismerése; elfogadása, multikulturális tartalmak, interkulturális nevelés.
- Kompetencia alapú oktatás

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

Fontos számunkra a mai igényeknek megfelelő, a világra nyitott, kreatív, innovatív szemlélet, melyet pedagógiai kultúránk megújítását célzó kompetencia alapú oktatás eszközeivel kívánunk megvalósítani.

- Gyermekközpontúság – A tantervi fejlesztéseink elsősorban a gyerekek fejlődésének érdekét szolgálják, így minden tevékenységet annak rendelünk alá, azt vesszük figyelembe, hogy azok miként hatnak a tanulókra (s nem azt, hogy melyik egyszerűbb, kényelmesebb és olcsóbb).
- Gyakorlatközpontúság és alkalmazható tudás – A programban prioritást kap az a szemlélet, hogy a tanulók a tanulási folyamat során minél önállóbban és a lehetőségek szerint a valós környezetben szerezzék meg a mindennapi életben, a közvetlen természeti és társadalmi környezetben megismerhető tudáselemeket. A hasznosítható, folyton változó társadalmi környezet igényeinek megfelelő ismereteket kell a műveltségi területnek közvetítenie, az azzal kapcsolatos tudást kell átadnia.
- A tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálása – Képességet fejleszteni ismeretek nélkül nem lehet, ezért a műveltségterületi fejlesztésben mindkettőnek megfelelő teret kell biztosítani. A tantervi programok, modulok kidolgozásakor arra törekszünk, hogy a képességfejlesztési módszereket a hozzájuk kapcsolódó tartalmi lehetőségekkel együtt alkalmazzuk.
- Képesség- és személyiségfejlesztés – A programfejlesztés során az értelmi képességek fejlesztése mellett kiemelt fontosságúként kezeljük a tanulói személyiség egészének fejlődését szolgáló tevékenységterületeket: a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztését, a társadalmi érzékenység, a nyitott, befogadó és empátikus személyiség kialakítását, a társas aktivitást.
- Új típusú tanári attitűd – A program lehetővé teszi, hogy a pedagógus a munka nagy részében a tanulókkal partneri viszonyban, segítő-tanácsadó státuszban legyen, ne pedig a hierarchikus tanár-diák viszonyt képviselje. Olyan tanulási programokat vezetünk be és dolgozunk ki, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.
- Tevékenységközpontú tanítási-tanulási gyakorlat megvalósítása – A tanulók fejlesztésére javasolt tevékenységrendszer a tapasztalatszerzésen alapuló megismerést, a kooperatív tanulási technikákat és az egyéni fejlettséghez igazodó differenciált fejlesztést generálja. Olyan tanulási programokat alkalmazunk, amelyek során - az életkori sajátosságoknak megfelelő szinten – élményszerű helyzetek teremtésével a tanulók tapasztalatokat szereznek, maguk fedezik fel a környezeti elemek közötti kapcsolatokat és összefüggéseket, azokból következtetéseket vonnak le, korábbi tapasztalataikat, ismereteiket és készségeiket alkalmazzák. Lehetőséget teremtünk arra, hogy a tanulók megfogalmazzák egyéni és csoportosan kialakított véleményeiket, azokat meg tudják vitatni, érvekkel alátámasztani és meg tudják védeni.
- Differenciált fejlesztés és esélyegyenlőség – Differenciált tanulásszervezési módszer-csomagokat alkalmazunk, amelyek lehetővé teszik a tanulók személyi szükségleteinek, tudásának, képességeinek, érdeklődésének és érdekelttségének megfelelő fejlesztést. Alkalmazzuk a heterogén összetételű csoportok együttes kezelésének módszereit. Ugyanakkor igyekszünk elérni, hogy a tanulóknál kialakuljon az igény arra, hogy - egyéni képességeik, lehetőségeik figyelembevételével - egész életük során képezzék magukat, bővítsék ismereteiket.

- Fokozatosság és folyamatosság – Előnyben részesítjük azokat a programokat, modulrendszereket, amelyek egymásra épülnek, amelyek a folyamatosságot, folytonosságot teremtik meg. Számolnak a tanulók különböző ütemű képességfejlődésével, az egyes képesség- és kompetenciaterületek éveken át tartó fejlődési folyamatával.
- Valóságos tanulási környezet – Az ismeretszerzés a hagyományosnál nagyobb mértékben épül a valóságra, annak közvetlen és közvetett megtapasztalására, megfigyelésére és vizsgálatára. A tanulás hozzásegíti a tanulókat ahhoz, hogy kedvező kapcsolatuk alakuljon ki a környezettel. A tartalmakat és a megközelítéseket úgy választjuk meg, hogy a tanulási helyzeteket a terepmunkán keresztül tapasztalják meg. Kommunikáció központúság – A kommunikációval kapcsolatos ismeretek, szabályszerűségek, normák megtanítása és gyakorlása.
- Differenciáltság – Kívánatos, hogy a foglalkozások megszervezésének alapja az egyéni képességek, egyéni problémák, egyéni tempó legyen. A tanulási folyamat hatékonysága nem a tanulócsoport összteljesítményén, hanem az egyes tanulók fejlődésének ütemén mérhető.
- Korszerűség – A program szakít az egy tankönyvre épülő oktatás gyakorlatával. A megvalósításhoz gazdag, újszerű, a modern technikai eszközöket is (internet, SDT, interaktív tábla) alkalmazó eszközrendszer tartozik.
- Harmónia – A szociális és életviteli kompetenciák körébe tartozó attitűdök, készségek és képességek, mint például a reális énkép, önbizalom, a világgal szembeni pozitív beállítódás, tolerancia, stb. alapját képezik az egyén belső, személyes harmóniájának és társadalmi beilleszkedésének egyaránt.

Az alapfokú művészeti oktatás céljai:

- A tánc, a képzőművészet és a dráma alapvető ismeretanyagának és technikájának megismertetése.
- Felkészíteni a tehetséges tanulókat a művészeti pályára, illetve az amatőr művészeti életbe való bekapcsolódásra.
- Lehetőséget teremteni a tanulók számára az életkoruknak megfelelő kulturális műveltség megszerzésére.
- A 7-14 éves korosztály művészeti nevelése, tehetséggondozása a táncoktatás, a képzőművészet és a színművészet eszközeivel.
- A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak a táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.
- A képző-és iparművészeti képzés célja, a vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése olyan elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása és gyakoroltatása által, melyek felkészítik a tanulót a tárgyalkotásra, a plasztikai alakításra, a szakirányú továbbtanulásra.

- A színművészeti képzés célja, hogy az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés keretében lehetőséget biztosítson a színművészet iránt vonzódó tanulók lépességeinek fejlesztésére, ismereteinek gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására.

A testnevelés és sportosztály oktatási céljai:

A testnevelés és sportosztály hosszú távú célja, hogy a városban működő minőségi sportnak elsősorban a sportjátékoknak- kézilabda, kosárlabda, labdarúgás- utánpótlást biztosítson, tágabb értelemben értéket teremtsen az egyetemes magyar sport számára.

A testnevelés és sportosztályban résztvevő tanulók a kiválasztás, a délutáni kötelező edzések adta lehetőség kihasználásával a megcélzott sportágak mozgásanyagát és elméleti ismereteit magasabb szinten sajátítsák el, az atlétika és úszás alapozó sportágként való felhasználásával, mind kondicionálisan, mind mentálisan és emocionálisan alkalmasak legyenek a versenysportra.

Az egészséggel kapcsolatos feladatok:

- a testi fejlődés, érés támogatása;
- a higiéniai szokások kialakítása, erősítése;
- az ellenálló képesség, edzettség fejlesztése;
- az ortopédiai elváltozások megelőzése, ellensúlyozása;
- megfelelő felkészítés keringési és légző rendszeri megbetegedések megelőzésére, a károsodások csökkentésére;
- a prevenció lényegének és relaxációs eljárásoknak a megismerése, megértése.

A mozgáskultúra fejlesztése:

- az alapvető (generikus) mozgáskészségek magas szintű kialakítása, fejlesztése;
- az úszás elsajátítása; a kondicionális és a koordinációs képességeknek az életkorhoz és az egyéni adottságokhoz igazított fejlesztése;
- az eredményes versenysport szintjén történő elsajátítása; sokoldalú mozgástapasztalat és jól alkalmazható mozgáskészség-készlet megszerzése kiemelten a megcélzott sportágakban;
- a feladatmegoldáshoz, a képességfejlesztéshez és a játékhoz, sporttevékenységhez, azok károsodás nélküli végzéséhez kapcsolódó ismeretek (szabályok, történeti vonatkozások, mechanikai-biomechanikai törvényszerűségek, feladatmegoldó sémák, egészségügyi megfontolások) megszerzése;
- mozgáskommunikáció.
- Tanulási, játék- és sportolási élmények nyújtása: elsajátítás, teljesítmény, kollektív siker, a tevékenység öröme, a tanórákon és edzéseken túl a korosztálynak megfelelő versenyzési lehetőség biztosításával.
- Értékes személyiségvonások fejlesztése: versengési szellem, fair play, győzelemre törekvés, a félelem leküzdése, kudarc tűrése, a természet szeretete, környezetkímélő magatartás.

Értékelés

- Tantárgyi tesztek: Hungarofit (1+4 próba), 2. osztálytól ezen kívül a korosztályra kiírt
- Atlétikai versenyszámok szintre való teljesítése.
- A tanult sportági mozgások, technikák végrehajtásának szintje.
- Az órai aktivitás.
- A tanulók önmagukhoz mért fejlődése.
- Tanórán kívüli tevékenység (házibajnokságok, versenyek, tömegsport foglalkozások, iskolai sportköri és szakosztályi munka, szervezési feladatokban való közreműködés).

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka kiemelt feladatai

Az aktuális tanítási év kiemelt feladatait az iskola és a munkaközösségi munkatervek tartalmazzák, így ezek a dokumentumok a Pedagógiai Programunk részét képezik.

A nevelő alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, tanítása.

Ennek keretében:

- gondoskodik a tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről,
- az ismereteket tárgyilagosan és többoldalúan közvetíti
- figyelembe veszi a tanuló egyéni képességét, tehetségét, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét és fejlettségét, sajátos nevelési igényét,
- segíti a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakozását.
- segíti a hátrányos helyzetben lévő gyermek, tanuló felzárkózását tanulótársaihoz.

Énkép, önismeret

- A kisiskolások fedezzék fel belső értékeiket, a feladatokkal való megküzdés élményét.
- Erkölcs, erkölcsi, etikai normák, nevelési értékek beépítése a fejlődő személyiségbe.

Hon- és népismeret

- Ismerjék meg nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Alakítsanak ki harmonikus kapcsolatot a természeti és társadalmi környezettel.

Környezeti nevelés

- Váljanak érzékennyé környezetük iránt, legyenek nyitottak az őket körülvevő makrovilág történései iránt.
- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése
- Minden műveltségi területen fejleszteni kell a kritikai és kreatív olvasás képességeit.
- A tanulók használják ki az információs világháló lehetőségeit.

Tanulás

- Pedagógiai módszertani kultúránk megújításával tanulóink problémaközpontú, felfedeztető tanítás-tanulás keretében sajátítsák el az ismereteket, megteremtve azok alkalmazásához szükséges motivációt biztosító attitűdöket.
- Testi – lelki egészség
- Alakuljon ki a tanulóknál a beteg, sérült emberek iránti elfogadó és segítőkész magatartás, egymás segítése, őszinte hangneme, kölcsönös megbecsülés.

1.2 A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Alsó tagozat: 1-4. osztály

Tantárgycsoportos tanítással, négy évfolyamos, iskolaotthonnal működő „nagyfelmelő” szakasz. A tagintézményben napközis rendszerű.

- Az alapelvekben leírtak alapján az iskola egyik kiemelt feladata a szilárd alapkészségek kialakítása, a gondolkodási - tanulási képességek fejlesztése, a megismerési, felfedezési vágy, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése.
- Az anyanyelv tanítása során az 1-4. osztályban a tanulók már meglévő nyelvi tudásának fejlesztése, alakítása, az olvasás, a szóbeli és írásbeli nyelvhasználat tervszerű gazdagítása,
- Az osztály- illetve órakeretben folyó tevékenységek feladata az anyanyelvi jártasságok, készségek, képességek fejlesztése.
- A tanulók érdeklődésének felkeltése tágabb környezetük megismerése és megértése iránt.
- A tanulás, az elsajátítás élményének és örömeinek megismertetése
- Az idegen nyelvek tanulása iránti igény felkeltése, a játékos tanulás során megszerzett sikerélményekhez jutás pozitívan befolyásolja a későbbi nyelvtanulást. Az idegen nyelvet a tanulók szabadon választhatják az első osztálytól „játékos nyelvtanulás” formájában. Az általános iskolában minden tanulónak egy idegen nyelvet szükséges elsajátítania. Iskolánkban élő idegen nyelv (angol, német, orosz) tanulására van lehetőség. Az idegen nyelvet a tanulók szabadon választják az iskola személyi és tárgyi feltételek függvényében, lehetőség szerint arányos elosztásban. Az idegen nyelv kötelező oktatása 3.¹ illetve 4.² osztálytól csoportbontásban történik.
- A tanulói személyiség teljes kibontakozásának segítése
- A szociális hátrányok és a tanulási nehézségek leküzdését segítő felzárkóztató tevékenységek az első osztályokban órarendbe illesztve történnek.
- Nem órarendkeretben folyó differenciált képességfejlesztést a 2., 3., 4. osztályokban az iskolaotthonos oktatás keretében tanórán vagy szabadidőben végzünk.
- A szociális hátrányok enyhítését célzó könyv- könyvtárhasználati órákat, foglalkozásokat tartunk a különböző tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódóan

¹ A Noszlopy Gáspár Általános Iskola és AMI

² Mikszáth K. Utcai Tagiskolában

- Játék fontos eleme a tanítási-tanulási folyamatnak. A kisgyermek fokozott játék- és mozgásigényének kielégítése. A mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztése.
- Sajátos nevelési igényű tanulóink ellátását utazó gyógypedagógusi hálózat igénybevételel látjuk el.
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink fejlesztését az Egyesült Pedagógiai Szakszolgálat fejlesztő pedagógusa és iskolánk pedagógusai közösen biztosítják.
- A kiemelkedő képességű tanulók lehetőséget kapnak tehetségük kibontakoztatására a különböző tehetséggondozó szakkörökön, foglalkozásokon.
- A társas kapcsolatok kialakításához és gazdagításához szükséges beállítódások és képességek gyakoroltatása
- Az eredményes életvezetéshez szükséges készségek, képességek kialakítása, fejlesztése;
- A tanulók testi, értelmi, erkölcsi, érzelmi, gyakorlati képességeinek fejlesztése

Felső tagozat: 5-8. osztály

Tantárgyi, illetve műveltségi területek szerinti szakos tanítással működő szakasz, ahol az 5. és 6. osztályok egyes műveltségi területeinek tanításában az adott műveltségi területre képesített tanítók is közreműködhetnek.

- A tantervben rögzített művelődési anyag feldolgozása során a tanulók alapvető készségeinek, képességeinek és gondolkodásának folyamatos fejlesztése elsődlegesen a tanítási órákon, választható tanóra, valamint felzárkóztató foglalkozások és szakkörök keretében folyik.
- Az önálló ismeretszerzés, az állandó önművelés igényének, készségének és képességének kialakítása tanítási órákon, tanulószobai foglalkozásokon, szakkörökön történik.
- A hátrányos szociokulturális helyzetű tanulók felzárkóztatása tanítási órákon és tanulószobai csoportokban differenciálással, valamint tanórán kívüli kiscsoportos foglalkozások szervezésével, és helyes könyvtárhasználati szokások kialakításával valósul meg
- A második idegen nyelvet hetedik osztálytól a nem kötelező tanórai keretben választhatják tanulóink
- Az informatikai ismeretek megkönnyítik a tájékozódást a szűkebb és tágabb környezetben. A Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott céloknak megfelelően fontosnak tartjuk, hogy a tanulók a számítógépet hasznos eszköznek tekintsék. Ennek érdekében kötelező óraszámban tanulják a gyerekek 5. osztálytól az informatikát, és emellett 5. illetve 6. osztálytól még választható tantárgyként is szerepel a helyi tantervünkben.
- Állandóan bővítjük az iskolai könyvtár állományát és korszerűsítjük szolgáltatásait.
- Az általános iskolai tanulók továbbtanulásának és helyes iskolaválasztásának megkönnyítése érdekében továbbtanulási börzét szervezünk, ahol a környék iskolái bemutatkozhatnak segítve a tanulók eligazodását a választott pálya, illetve a középiskola szakmai és egészségügyi követelményeiben.
- Felvételi előkészítő foglalkozásokat szervezünk (matematika, magyar, idegen nyelv).

- A pályaválasztást és pályaorientációt nagymértékben segítik az EPSZ által – a továbbtanulás előtt álló diákjainkkal – felvett képességprofil és érdeklődést vizsgáló tesztek.
- Az általános iskolai tanulók harmonikus testi-lelki fejlődésének megalapozása fontos feladatunk. A családdal együttműködve kialakítjuk tanulóinkban a legfontosabb egészségmegőrző és betegség-megelőző szokásokat, felkészítjük őket az egészséget károsító dohányzás, alkohol- és kábítószer-fogyasztás veszélyeinek felismerésére.
- Környezetünk megismerésének és megóvásának igényét tudatosan alakítjuk tanulóinkban. Ennek érdekében a környezet védelmére és fejlesztésére, okos és mértéktartó felhasználására neveljük diákjainkat a szaktárgyi és az osztályfőnöki órák keretében, illetve a szabadidős tevékenységek során.
- A valahova tartozás tudatának elmélyítésére, az értékek megbecsülésére, és védelmére; a nemzet, a haza és a szűkebb közösség hagyományainak megismerésére, ápolására és megbecsülésére nevelés fontos célunk. Szaktárgyi és osztályfőnöki órák, szakköri foglalkozások, kirándulások és a diákönkormányzat által szervezett programok keretében a jelképek, a hagyományok és az értékek tiszteletére, megbecsülésére és védelmére neveljük tanulóinkat.
- A egyén szociális értékrendjének kialakítása és fejlesztése (hajlamok, kötődés, rangsor-képzés, minták, attitűdök, készségek és ismeretek elsajátítása, szabálytudat), szociális érdekérvényesítés, segítőképesség, együttműködési képesség fejlesztése.
- A szakmai képzés alapozása, a művészeti alkotóképesség fejlesztése, kreativitás, alkotásvágy fejlesztése, sikerorientáció.

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos IPR szempontú feladatok

- A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozása.
- A korábban felsorolt személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok megoldása a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók igényeihez igazodva.
- A kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését, ismerjék meg Magyarország természeti és kulturális értékeit.

A feladatok szinterei

Az osztályközösségek

Közös programok szervezése során, kirándulások, könyvtárlátogatások, közös színház, ill. mozi látogatások alkalmával, aktív közösségfejlesztő- és formáló magatartás érvényesül.

A mindennapok életében legyen igénye a kulturált osztályterem kialakítására, az iskola környezetének állagmegőrzésére.

Az iskolai programok, rendezvények előkészítésében vállaljanak osztályszinten aktív feladatokat.

A tanórán kívüli és a szabadidős tevékenységek

Szakkörök, felkészítő foglalkozások, vetélkedők, sportversenyek, iskolai hagyományokhoz kapcsolódó programok, diákönkormányzati tevékenység, diáksportköri és diáksport egyesületi programok.

A tanórán kívüli foglalkozások és a szabadidős tevékenységek szervezésével kapcsolatos közvetlen és közvetett feladatokat az osztályfőnökök valamint a diákönkormányzatot segítő tanár látja el az iskolában. Időkereteit a törvényi szabályozás figyelembevételével tanévenként határozzuk meg. Fokozott figyelemmel kísérjük, rendszeresen elemezzük és mérjük a HHH-s tanulóink részvételi arányát a tanórán kívüli, szabadidős tevékenységeken, programokon. Az ezzel kapcsolatos feladatokat az osztályfőnökök látják el.

1.3 Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az egészségfejlesztés iskola feladatai

A tanulók számára kiemelten kezeljük:

- a testi jellemzők közül a testkultúrát, az egészséges táplálkozást, a mentálhigiénét, a testmozgást
- lelki jellemzőknél az önismeretet, a tehertűrést, a konfliktuskezelést, a problémakezelést
- a környezeti tényezőknél a személyes biztonság megőrzését, tiszteletet és szeretetet a természet az ember iránt, az életminőség javítását.

A pedagógusok számára:

- hangsúlyt fektetünk a pedagógusok továbbképzésére, a szakmai munka konfliktusainak feloldására

A családok és közvetlen lakóhely számára:

- továbbra is bevonjuk a családokat, a lakóhely polgárait az iskola tradicionális családi sportrendezvényeibe
- előadások, tájékoztatók keretén belül hatni akarunk a családok ez irányú tevékenységére.

Az iskolai egészségügyi szolgáltatások terén:

- többirányú részvétel mind a tanulók, mind a pedagógusok, mind a szülők egészségnevelési ismereteinek bővítésében (előadások, szülői értekezletek, rendkívüli osztályfőnöki órák).

Mentálhigiénés programok:

- megfelelő iskolai légkör kialakítására törekszünk úgy, hogy a nevelés a gyermeki személyiség egészére irányuljon, figyelembe vegye az egyéni képességeket
- hátránykompenzáló programok,
- egészségre káros szokások megelőzésére programok szülő és diákfórumok szervezése, figyelemfelhívó plakátok, egészségnevelő faliújság

- osztályfőnöki órák keretében minden évfolyamon foglalkozunk az egészségneveléssel, az 5. évfolyamon pedig min. 10 órát szánunk az egészségnevelésre
- egészségnevelési programok adta lehetőségeket felhasználjuk
- ismertető filmek, kiállítások, vitakörök, pályázatok, egyéb programok
- együttműködés az iskolaorvossal, védőnővel, rendőrséggel, tinédzserambulanciával, családsegítő szolgálattal

A testi fejlődéssel kapcsolatos egészségnevelési feladatok:

a.) Mozgástevékenység – mozgási igényre nevelés

- minden tanuló számára tanórai keretek között biztosítjuk az úszásoktatást.
- testnevelés és sport osztályokba évről évre folyamatos beiskolázási lehetőség biztosítása
- a könnyített és gyógytestnevelésre utalt tanulóinknak biztosítjuk a szakszerű foglalkoztatást, a gyógytestnevelés órákat gyógytestnevelő vezeti 15 fős csoportokban heti 3 tanórán
- napi minimum 45 perces a tanuló életkorához igazodó játékos testmozgást biztosítunk a tagintézményben napközi, iskolaotthon, tanulószobás foglalkozások között lehetőség szerint szabadban
- 15 főt meghaladó tanulói létszám esetén sítáborok szervezése
- Bozsik programban részt veszünk.
- az iskolai DSK és a DSE szakosztályai – atlétika, birkózás, kézilabda, kosárlabda, kézilabda, labdarúgás, sakk, szabadidősport – számára lehetőséget biztosítunk a választható órakeretből
- a DSE keretében biztosítjuk a megcélzott sportágakban különböző korosztályos versenyzőink részvételét a diákolimpiai, szakszövetségi, illetve más intézmények által szervezett versenyeken
- hagyományos sportversenyeinket évente megtartjuk
- házbajnokságokat szervezünk őszi-tavaszi rendszerben
- az őszi és tavaszi időszakban a tanórák keretén belül a városi fürdő adta lehetőségeit kihasználva biztosítjuk az úszás lehetőségét minden évfolyamon.
- A szabadidősportok közül kiemelten kezeljük a nagyobb tömegeket megmozgató túrázást, futást, kerékpározást, részt veszünk országos szervezésű (pl.: Olimpiai Ötpróba, Országos Diáksport Nap stb.), városi szervezésű (pl.: Május 1-i sportprogramok stb.) rendezvényeken, illetve évente megrendezzük Marcali Földrajzosok Körével közösen az Őszi Túra, Földnap Kezefai Túra, Madarak-fák Napi Túrákat.
- az iskolaotthon szabadidős tevékenységeinek keretében alsó tagozatos tanulóinknak heti két alkalommal több csoportban kínálunk játékos mozgástevékenységet
- nyaranta lehetőség szerint megszervezzük hagyományos edzőtáborainkat a megcélzott sportágakban, üdülő-túlélő-természetjáró táborokat szervezünk térítés ellenében
- megfelelő számú jelentkező esetén évente szervezünk sítábort
- 3. osztálytól mérjük tanulóink fizikai állapotát a Mini Hungarofitt programmal a testnevelés tantárgy keretében

b.) Higiénés magatartásra nevelés

- részt veszünk a különböző éppen a aktuális országos programokban pl. Blend-a-Med, Signal fogápolási program, Always-program stb.
- vetélkedőket, versenyeket szervezünk a témakörben

c.) Egészséges táplálkozásra nevelés

- technika, biológia, egészségtan, környezetismeret és osztályfőnöki órák keretében
- kezdeményezzük az iskolai étkeztetéssel kapcsolatos szükséges változtatásokat

d.) Biztonság megőrzése

- közlekedésbiztonságra nevelés iskolai KRESZ-oktatás és vizsga
- elsősegélynyújtó ismeretek az egészségtan óra keretén belül
- kockázatok, veszélyek felismerése balesetvédelem és megelőzés valamennyi tanórán – kiemelten testnevelés és technika
- propaganda tevékenység faliújság iskolai hirdetésekén keresztül

e.) Növekedés, változás, emberi szexualitás, családi életre készítés

- tanórai keretben kiemelten biológia, egészségtan, technika, testnevelés, osztályfőnöki órákon
- tájékoztató programokat szervezünk iskolaorvos, védőnő bevonásával

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az **elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása** tanírási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- tudják a leggyakrabban következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

a) A helyi tantervben szereplő , biológia kémia fizika testnevelés és 5-8. évfolyamokon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási alapismeretek:

- rovarcsípések
- légúti akadály
- artériás és ütőeres vérzés
- komplex újraélesztés
- mérgezések
- vegyszer okozta sérülések
- savmarás
- égési sérülések
- forrázás
- szénmonoxid mérgezés
- égési sérülések
- forrázás
- magasból esés
- mozgásszervi sérülések
- teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél;
- a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja;
- az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele fél-évente egy alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

b.)Az egészségnevelést szolgáló tanórán kívüli foglalkozások:

- elsősegély-nyújtó szakkörök
- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutató szervezése az Országos Mentőszolgálat bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése tanulóink számára;

1.4 Környezeti nevelési program

Alapelveink:

- a fenntartható fejlődés
- kölcsönös függőség
- helyi és globális szintek összefüggései
- emberi jogok
- demokrácia
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés

- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- takarékos magatartás, életvitel

Nevelési céljaink:

Tanulóink környezettudatos állampolgárokká váljanak, akik érzékenyek a környezet állapota iránt, képesek megakadályozni a környezeti válság elmélyülését, elősegítik az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát.

Konkrét céljaink:

- Megmutatni a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, az ember és környezetének harmonikus kapcsolatát.
- Képessé tenni az értékek felismerésére, megbecsülésére.
- Kialakítani a hazai tájhoz, a természeti és társadalmi értékekhez való kötődést.
- Környezettudatos szemlélet és magatartás kialakítása, folyamatos fejlesztése
- Megismertetni a környezetvédelem alapvető céljait, a környezetkárosító folyamatokat, azok megelőzésének és megszüntetésének lehetőségeit.
- Tiszteljék a természeti és épített környezet értékeit, őrizték, védjék.
- A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás, a károk megelőzésére való törekvés váljon erkölcsi alapelvükké.
- Felkészíteni a környezeti problémák és konfliktusok kezelésére, megoldására. Az ehhez szükséges kommunikációs és együttműködési képességek kialakítása.
- Képessé tenni, készíteni a környezetet jobbító cselekvésre, a szándékos környezetrontás elítélésére.
- Képesek legyenek tiszta, egészséges környezet kialakítása, környezetbarát módszerek alkalmazására
- Törekedjenek energiatakarékosságra, takarékos anyagfelhasználásra

A környezeti nevelés szinterei

Hagyományos tanórai oktatásszervezés

- Szaktárgyi órákon diákjaink elsajátítják azokat az alapismereteket, amelyek megalapozzák a környezettudatos magatartást. Alkalmazzák a megismerő tevékenységi formákat, módszereket, képességeik folyamatosan fejlődnek: az egyszerű megfigyeléstől eljutnak az elemző tevékenységig, az önálló véleményalkotásig.
- Kiemelt lehetőségek kihasználása az alsó tagozat környezetismeret, a felső tagozat természetismeret, illetve biológia, földrajz, kémia tantárgyakban.
- Az osztályfőnöki órák közösségi tevékenységei, munkaformái, módszerei hatékonyan segítik a környezeti nevelést. A tanulók számos attitűdjének alakításán túl a szülők hozzáállását is befolyásolhatják.

Nem hagyományos tanórai keret

- Erdei iskolában tölt el egy-egy hetet a tanév szerves részeként a tanulóink egy része. A program során elmélyítjük, illetve bővítjük tanulóink ismereteit. Az ismeretszerzés elsősorban a kooperatív tanulási technikákra, a projectmódszer alkalmazására épít, cselekedtető típusú.

- Külföldi (Anglia, Németország, Ausztria) tanulmányi kirándulásokat szervezünk tanulóink részére,
- Részt veszünk a Határtalanul! pályázatokon
- Tanulmányi séta lehetőségével élhetnek az alsó tagozatosok a környezetismert tantárgy keretében. Megfigyeléseket (pl. felszíni formák), vizsgálatokat (pl. vízvizsgálat a Boronkai-árokban) végeznek.
- Terepgyakorlat során végzett feladatok.

Tanórán kívüli programok

- Tanulmányi versenyekre készítjük tanulóinkat.
- Lehetőség függvényében tehetséggondozást, az egyéni érdeklődés kielégítését szolgáló természetbarát szakkört szervezünk.
- Megemlékezünk a jeles napokról. Mindig olyan tevékenységet kínálunk a gyerekek számára, amelyek elősegítik azok érzelmi átélését, cselekvően tudnak részt venni a programokban.
  - Takarítási világnap
  - Állatok világnapja
  - Takarékosági világnap
  - Víz világnapja
  - Föld napja
  - Madarak és fák napja
  - Környezetvédelmi világnap
- Játékos vetélkedőket, versenyeket szervezünk, melyek során bővülnek tanulóink ismeretei, de egyben élményszerű is a részvétel.
- Takarítási akciókat szervezünk, összegyűjtjük a szemetet az iskola környékén.
- Vigyázunk a tanterem tisztaságára, megfelelő szellőztetésére.
- Környezetünket (iskolaépület, folyosók, tanterem) szépítjük, díszítjük, az évszakoknak, ünnepeknek megfelelően dekoráljuk.
- Részt veszünk a Marcali földrajzosok köre által a Föld napján szervezett hagyományos túrán.
- Tanulmányi kirándulásokat, nyári táborozásokat szervezünk azzal a céllal, hogy közelebbi és távolabbi tájakkal, nevezetességekkel ismerkedhessenek meg tanítványaink. A kirándulást megelőzően gyűjtőmunkát végeznek, kiselőadással készülnek, a kirándulás során különböző feladatokat kaphatnak.
- Papírgyűjtési akciókat szervezünk.
- Szelektív hulladékgyűjtési projektünk folytatása, továbbfejlesztése. A program részeként folyamatosan gyűjtjük a papírt, használt elemeket, alumínium hulladékot, műanyagkupakokat. Az értékesített hulladékok árából az első három helyezett osztály pénzjutalomban részesül („Zöld Pötty” program.)
- „Zöld könyvtár” bővítése olyan szakkönyvekkel, folyóiratokkal, videokazettákkal, CD-romokkal, melyek az önálló ismeretszerzés megalapozását elősegítik.
- „Zöld rovat” nyitása az iskolai honlapunkon.
- Folyamatosan figyeljük az Interneten a „Zöld iránytű” honlapot.

Módszerek

A környezeti nevelés módszereiben egyaránt jelen kell lennie a környezet állapotáról, a társadalom és a környezet viszonyáról szóló információgyűjtésnek, feldolgozásnak, a feldolgozott

információk alapján történő döntéshozatalnak, a döntés alapján eltervezett cselekvések végrehajtási módszereinek.

A környezeti nevelés eredményességéhez az szükséges, hogy ezeket a módszereket a diákok minél többször, valós problémákkal, értékekkel kapcsolatban maguk alkalmazzák.

Alkalmazott módszereink:

- természettudományos megfigyelések
- adatgyűjtés, feldolgozás
- leírás
- felmérés
- összehasonlítás
- magyarázat
- problémamegoldó gyakorlat
- írásbeli értekezés
- viták,
- játékok
- természetvédelmi tevékenység
- megítélés, mérlegelés, döntéshozatal
- értékelés
- művészi kifejezés
- könyvtári kutatómunka
- projektek

1.5 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Az iskolai élet egyik alapvető feladata, hogy az egyénekből (tanulók) különböző közösségeket kovácsoljon. A jól működő közösség fejleszti az egyéniséget – ez természetesen visszahat a közösség fejlesztésére is. Az embertársas lény – a társas viselkedés szabályait, a megfelelő működés feltételeit azonban el kell sajátítani. Ahhoz, hogy az egyén megtanulja a közösségi szabályokat, az adott közösséget is fejleszteni kell.

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos céljaink

- Nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére, a másság elfogadására.
- Átgondolt foglalkozási tervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését.
- A tanulói közösségek szervezése, irányítása során alakuljon ki az önkormányzás képessége.
- Ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek.
- A sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez.

A tanórák, tanórán kívüli foglalkozások (játsszóházak, táncházak, fellépések, műsorok, kirándulások, táborok, könyvtári foglalkozások, könyvtári vetélkedők), a diák önkormányzati munka, a szabadidős tevékenységek fő feladatai:

- A tanuló fogadja el a közösség szabályait,
- közösségi magatartását jellemezze az együttműködés, szolidaritás, empátia, humánus, a másság elfogadása,
- kapcsolataiban megbízható, becsületes, szavahihető legyen.
- Ismerje meg azokat az erkölcsi értékeket, humánus magatartásokat, melyek a közösség harmonikus alapját jelentik.
- A közösségek működésében ismerje a jogok és kötelességek szerepét, tudja megkülönböztetni és összeegyeztetni az egyéni és a közérdeket.
- Erősítse kortárs és nemzedékek közötti kapcsolatait.
- Ismerje meg a magyarság, a nemzetiségi és etnikai hagyományokat, a múlt értékeit.
- Legyen nyitott a különböző szokások, kultúrák, vallások iránt, becsülje ezeket.
- A nemzeti kultúra hagyományainak megismerésével tudja az azonosságokat, hasonlóságokat, különbözőségeket – más népek kultúrájával összehasonlítva.
- Fejlődjön a nemzeti azonosságtudata az egymás mellett élő különböző kultúrák iránt.
- Helyes önismeretből kiindulva alakítson ki harmonikus kapcsolatokat.
- Ismerje azokat a tényezőket, melyek veszélyeztetik az egészséget, a testi épséget, tudatosan alkalmazza ezek elkerülésének módjait.
- Öntevékenységgel segítse a közösségi programok, hagyományok kialakulását, fejlődését, továbbélését.
- Aktivitás, fegyelmezettség, pontosság jellemezze közösségi munkáját.

1.6 A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,

- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- A tanulók jobb megismerése érdekében órát látogat az osztályban.

1.7 A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

- Iskolánkban az életkornak megfelelően évfolyamokra épített tanulócsoporthoz (osztályok) működnek.
- Az első osztályban kialakított osztályközösségek stabilitását nevelési-oktatási céljainak elérése érdekében fontosnak tartjuk megőrizni.
- Különös figyelemmel követjük és ösztönözzük halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink tehetségének felismerését, kibontakoztatását.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- az egyéni képességekhez igazadó tanórai tanulás,
- a nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- a tehetséggondozó foglalkozások, szakkörök,
- az iskolai sportkör.
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.)
- a szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások.)
- az iskolai könyvtár valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.
- ösztönözzük tanulóinkat szakmai versenyeken való részvételre, melynek elsődleges célja a tapasztalatcsere valamint, hogy képet kapjunk más művészeti iskolák munkájáról.
- Művészeti napot(kat) rendezünk, ahol bővítjük iskolaközi, szakmai kapcsolatainkat, lehetőséget biztosítunk diákjaink számára a bemutatkozásra, önkifejezésre.

Az alaptevékenységeket kiegészítő tanórai foglalkozások

- A tanórai kötelező órákon felüli tervezhető időkeretből (választható) biztosítjuk tanulóink számára képességeik kibontakoztatását, a tehetséggondozást. Ezen órakeret 60%-át csoportbontásra, 40%-át választható tanórák szervezésére fordítjuk.
- A második idegen nyelv tanulását az első idegen nyelvet sikeresen tanulók számára tesszük lehetővé.
- Az iskola alapszolgáltatásai közé tartozik a konzultáció a tanulási problémákról, felkészítés tanulmányi és más versenyekre, könyvtárhasználat, meghatározott feltételekkel a számítógépek használata.
- A legtehetségesebb művészeti iskolások kamaracsoportban és választható tantárgyak tanulása során bővíthetik ismereteiket.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Elvek

- A tanulási kudarcok okai igen szerteágazók lehetnek. Eredménye pedig mindig a tanuló jelentős lemaradása. Így elsődleges feladatunknak a nehézségek és zavarok lehető leghamarabbi felismerését, az okok felderítését tekintjük.
- A különböző módszerekkel végzett feltáró vizsgálat elemzése után döntünk a kompetencia kérdéséről, a terápia mikéntjéről.
- A tanulási nehézségek, kudarcok jelentkezése esetén alapvetőnek tekintjük a szülővel történő együttműködést, a folyamatos tájékoztatást.
- A tanulási nehézséggel vagy nehézségekkel küzdő tanulók részére egyéni képességekhez igazodó tanórai és tanórán kívüli tanulási lehetőséget kell biztosítani.

Tevékenységek

Felismerés

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felismerése érdekében a következő módszereket alkalmazzuk:

- képességek felmérése iskolába lépéskor (teszt)
- képességek felmérése az iskoláztatás során (teszt)
- megfigyelés
- dokumentumelemzés (pl. füzetek)
- beszélgetés (óvónő, gyerek, szülő)
- családlátogatás
- tanulási szokások felmérése (kérdőív)

Fejlesztés

- Legfontosabbnak a tanórai fejlesztést tartjuk. A fejlesztés minden nevelőnek feladata és kötelessége.
- Amennyiben súlyosabb tanulási zavarral van dolgunk, kérjük a Nevelési Tanácsadó EPSZ diagnosztizáló és javaslattevő tevékenységét.
- A szakértői vélemény alapján egyéni fejlesztési tervet készítünk, melyben rögzítjük a terápia menetét.
- Az időszakos tanulási problémák is kezelendők, az átmeneti speciális nevelési szükségleteket is kielégítjük.
- Fontosnak tartjuk, hogy a tanórán a pillanatnyi szintjüknek, terhelhetőségüknek, képességeiknek megfelelő tevékenységet végezzenek, ehhez a megfelelő terepet minden órán biztosítjuk.
- A tanulásszervezési módszerek, a tananyag elrendezése, változatos feladatok, tevékenységek megválasztása segítse a nehézséggel küzdő tanulókat.
- Fontos a pedagógus tudatossága, a gyermek elfogadása, a megértés, a fejlesztő foglalkozások jó hangulata.
- Teremtjük meg a tanuló pozitív hozzáállását a tanuláshoz,
- Komplex személyiségfejlesztést végzünk, hogy ne alakuljon ki a tanulási nehézségből vagy zavarból alacsony önértékelés,.

- A többi tanulóval együtt eredményesen nem képezhető tanulók áttelepítésére lépéseket teszünk. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértő és Rehabilitációs Bizottság vizsgálata és véleménye alapján a tanuló a számára megfelelő intézménybe kerül.
- Az értékelési szempontjaink ezeknél a tanulóknál nem csupán az eredményt veszik figyelembe, hanem a fejlődésről is számot adnak.
- Rendszeres felzárkóztató foglalkozásokat (fejlesztő foglalkozásokat – képességfejlesztés) és korrepetálásokat (tananyagban való felzárkóztatás) szervezünk. Az alsó tagozatban az osztályhoz rendelt órakerettel, a felsőben az igényeknek megfelelően változó órakerettel.
- Tanulásmódszertan választható órát biztosítunk a 7-8. osztályosainknak.
- Az egész napos oktatás, illetve felső tagozatban a tanulószoba biztosítása teremtenek lehetőséget a fejlesztő munka számára.

Értékelés

A fejlesztés hatékonyságának eldöntésére, értékelésre a következő módszerek szolgálnak:

- tesztek újrafelvétele
- dokumentumelemzés
- megfigyelés
- tanulmányi eredmények elemzése
- beszélgetés

Az integrációs programban résztvevő tanulók fejlődését az érintett osztályfőnökök és pedagógusok háromhavonként értékelik, arról a szülőt és a tanulót tájékoztatják.

Tárgyi, személyi feltételek biztosítása

- Továbbképzéseken, előadásokon bővítjük ismereteinket, módszereinket.
- A lehetőségeinknek megfelelően fejlesztő (differenciáló) szakirányú képzettséggel rendelkezőket alkalmazunk, vagy az Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve keresünk megoldást a problémára.
- A lehetőségeinknek megfelelően iskolapszichológust alkalmazunk, vagy Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve keresünk megoldást a problémára.
- Rendelkezünk terápiás, és fejlesztő szobával, amely lehetőséget teremt az egyéni foglalkozásokra.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek – a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs programja

Az integrációs program főbb jellemzői

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 171-172. §-a alapján az általános iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességkibontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez, amelynek keretei között a tanuló egyéni képességének,

tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Az integrációs program keretében – a tanuló igényeihez igazodva – oldja meg az iskola

- a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő programot
- a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységet.

A programban az a tanuló vehet részt, aki a Köznevelés törvény 4.§ (12) bekezdésének b. pontja alapján halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül. 20/2012. EMMI rendelet 171. § 6. bekezdése alapján felveheti a képességkibontakoztató felkészítésbe a hátrányos helyzetű tanulót is a rendeletben szereplő feltételekkel.

Az integrációs felkészítésben részt vevő tanulók – egyéni fejlesztési terv alapján történő – haladását, fejlődését, illetve az ezeket hátráltató okokat az osztályfőnökök és az érdekelt pedagógusok háromhavonta értékelik. Az értékelésre meg kell hívni a tanuló szülőjét, a tanulót, a gyermek-és ifjúságvédelmi felelőst, indokolt esetben a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság, illetve a nevelési tanácsadó képviselőjét.

Az integrációs felkészítés pedagógiai rendszere a következő elemeket tartalmazza

Az alkalmazás feltételei

Integrációs stratégia kialakítása

Helyzetelemzés az integráció szempontjai, elvárható eredményei alapján célrendszer megfogalmazása (Az elvárható eredmények intézményi megfogalmazása – helyi sajátosságok figyelembe vétele)

Két éves bevezetési terv elkészítése

Az iskolába való bekerülés előkészítése

Az óvodából az iskolába való átmenet segítése

Heterogén osztályok kialakítása a jogszabályoknak megfelelően

Együttműködések – partnerségi kapcsolatok kiépítése

Szülői házzal

Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal

Szakmai és szakszolgálatokkal

Középfokú oktatási intézményekkel

Kisebbségi önkormányzattal

Civil szervezetekkel

A tanítást-tanulást segítő eszközrendszer elemei

Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek a következő területekről

Az önálló tanulást segítő fejlesztés

- a tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok
- az önálló tanulási képességet kialakító programok
- a tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások
- tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek

Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

- tantárgyi képességfejlesztő programok
- kommunikációs képességeket fejlesztő programok
- komplex művészeti programok

Szociális kompetenciák fejlesztése

- közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

- művészeti iskola, szakkörök, sportfoglalkozások stb.

Az integrációt elősegítő módszertani elemek

- egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés
- kooperatív tanulásszervezés
- projektmódszer
- drámapedagógia

Műhelymunka – a tanári együttműködés formái

- értékelő esetmegbeszélések
- hospitálásra épülő együttműködés

A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

- a szöveges értékelés – árnyalt értékelés
- egyéni fejlődési napló

Multikulturális tartalmak

- multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban
- multikulturális tartalmak projektekből feldolgozva

A továbbhaladás feltételeinek biztosítása

- pályaorientáció

Várható eredmények

- A hátrányos helyzetű tanulók aránya az oktatási-nevelési intézményben megfelel a jogszabályban előírtaknak.
- Az intézmény tartósan képes a különböző háttérrel és különböző területeken eltérő fejlettséggel rendelkező gyerekek fogadására, és együttnevelésére.
- Multikulturális tartalmak beépülnek a helyi tantervbe.
- Az intézmény párbeszédet alakít ki minden szülővel.
- Az intézményben létezik tanári együttműködésre épülő értékelési rendszer.

Ezek eredményeként:

- Nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Változatlanul nem kerül ki az intézményből a tankötelezettségi kor határa előtt egy tanuló sem.
- Nő az érettségit adó intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetű tanulók száma.
- Iskolánkban az országos kompetenciamérések eredményei az országos átlagot meghaladó mértékben javulnak.

Intézményi önértékelés melyet minden tanév végén elkészítünk, s ennek függvényében jelöljük ki a következő tanév céljait, feladatit.

A program megvalósításának feltételei

Személyi feltételek

A program fontos része a humán erőforrás, azaz a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal foglalkozó pedagógusok szemlélete és módszertani felkészültsége. A kollégák önműveléssel és továbbképzéseken sajátítják el a program eredményes alkalmazásához szükséges ismereteket és kompetenciákat. IPR menedzsmet, IKCS (iskolai környezettel való kapcsolattartásért felelős csoport) óvoda-iskola, iskola- középiskola átmenetet, fejlesztési tervek elkészítését és módszertani adaptációt segítő munkacsoportok segítik céljaink elérést és feladataink megvalósítását.

Tárgyi feltételek

A szükséges tárgyi feltételekkel iskolánk rendelkezik, azok javítását, korszerűsítését integrációs támogatásból biztosítjuk. Ezekből a pályázatokból tudjuk segíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók kulturális rendezvényekre való eljuttatását (osztálykirándulások, erdei iskolák, színház, múzeumlátogatás stb.), továbbá ruházatuk, taneszközeik, könyveik, játékaik pótlását is.

Sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók integrált nevelése, oktatása

SNI fogalma: Köznevelési tv. 4.§ (23) „...*sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a*

különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,...

Iskolánk a többi tanulóval együtt integráltan oktat sajátos nevelési igényű tanulókat.

A Sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának általános elvei

Nemzeti alaptanterv alkalmazása a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásában

A Nemzeti alaptanterv a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának is alapdokumentuma, az abban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek. Pedagógiai programunk, helyi tantervünk elkészítésénél figyelembe vettük:

- a közoktatási törvény, a NAT és az Irányelv rájuk vonatkozó előírásait,
- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a helyi önkormányzati intézményfenntartó minőségirányítási programját,
- a szülők elvárásait és
- az általunk nevelt tanulók sajátosságait.

A 2/2005 (III.1.) OM rendelet sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelveinek alkalmazása

Az Irányelvben foglaltak alkalmazásának célja, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

A sajátos nevelési igényű tanulók habilitációs, rehabilitációs célú ellátása

A sajátos nevelési igényű tanulók különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság együttes, amely a tanuló nevelhetőségének, oktathatóságának, képezhetőségének az átlagtól eltérő jellegzetes különbségeit fejezi ki. A tanulók között fennálló - egyéni adottságokból és igényekből adódó - különbségeket iskolánk a helyi pedagógiai program kialakításakor figyelembe veszi.

A sajátos nevelési igény kifejezi:

- a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, lassúbb ütemű és az átlagtól eltérő szintű fejleszthetőségét.
- A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, habilitációs, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú **habilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat** szervezünk, melynek **heti időkerete** az évfolyamra meghatározott heti tanítási óra

- 15%-a értelmi fogyatékos tanuló,
- 15%-a –az autista kivételével- többi fel nem sorolt fogyatékos tanuló,
- 40%-a a mozgásfogyatékos, a vak, a nagyothalló, a beszéd-fogyatékos tanuló,
- 50%-a siket és autista tanuló esetén.

A foglalkozásokat **központosan kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentáljuk**. A foglalkozásokat tanulóknak **a fogyatékos típusának megfelelő végzettséggel rendelkező gyógy-pedagógus, illetve fejlesztő pedagógus tarthatja**.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, új funkciók kialakítása.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő, a társadalmi együttélés szempontjából kívánatos egyéni tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékos típusa, súlyossága.
- A fogyatékos kialakulásának ideje.
- A sajátos nevelési igényű tanuló életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei, képességei, kialakult készségei, kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- A társadalmi integráció kívánalmai: lehetséges egyéni életút, továbbtanulás, pályaválasztás, életvitel.

A szükséges pedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű tanulók számára

A nevelés, oktatás, fejlesztés kötelezően biztosítandó pedagógiai feltételeit a közoktatási törvény foglalja össze. A közoktatási törvény a sajátos nevelési igényű tanulóhoz igazodva az általánosan kötelező feltételeket több területen módosítja, illetve kiegészíti olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé tenni a sajátos nevelési igényű tanulók számára, mint például:

- speciális tanterv, tankönyvek, tanulási segédletek,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök.

Ép értelmű sajátos nevelési igényű tanulóinkra az iskola helyi tantervét alkalmazzuk az SNI irányelvek figyelembevételével, enyhe értelmi fogyatékos (tanulásban akadályozott tanulóink számára) speciális helyi tantervet készítettünk.

Az intézményünkben megvalósuló (integrált) nevelés, oktatás elősegíti a sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását. Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- A pedagógusok, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.

- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikus-ság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység, amely lehetővé teszi az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítástanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógus, aki
  - a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait;
  - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít, a differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz;
  - a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a folyamatos értékelés, hatékonyság-vizsgálat, a tanulói teljesítmények elemzése alapján - szükség esetén -
  - megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
  - egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
  - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez;
  - együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő - a tanuló fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező - gyógypedagógiai tanár/terapeuta az együttműködés során
  - segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését;
  - javaslatot tesz a fogyatékoság típusához, a tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására (a tanuló elhelyezése az osztályteremben, szükséges megvilágítás, hely- és helyzetváltoztatást segítő bútorok, eszközök alkalmazása stb.);
  - segítséget nyújt a tanuláshoz, művelődéshez szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzési lehetőségekről;
  - javaslatot tesz gyógypedagógiai specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására;
  - figyelemmel kíséri a tanulók haladását, részt vesz a részeredmények értékelésében, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra;
  - együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait;
  - terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon - egyéni fejlesztési terv alapján a rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben -, ennek során támaszkodik a tanuló meglévő képességeire, az ép funkciókra.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását a Marcali Egységes Pedagógiai Szakszolgálattal együttműködve biztosítja.

A sajátos nevelési igényű tanuló nevelésével, oktatásával kapcsolatos megsegítési lehetőségek formái

A tankötelezettség teljesítésének módjai A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek elérje az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget. Ezt a sajátos nevelési igényű tanulók esetében szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye határozza meg, illetve már iskoláskorú gyermek esetében a szakértői véleményben szerepel az is, hogy a tanuló a tankötelezettségének milyen módon tehet eleget.

A szülőnek joga, hogy megválassza: gyermeke a tankötelezettségének iskolába járással vagy magántanulóként tesz-e eleget. Mégis, a sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szülő választását – kényszerű módon – korlátozza a szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleménye: ebben ugyanis meghatározzák, hogy a tanuló tankötelezettségét csak iskolába járással; a szülő döntése alapján iskolába járással vagy magántanulóként; vagy csak magántanulóként teljesítheti-e.

Egy tanévnél hosszabb idő Sajátos nevelési igényű tanuló esetében a helyi tanterv, a szakmai (pedagógiai) program az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt is megjelölhet. Ebben az esetben a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot a tanítási idő végénél állapítjuk meg.

Egyéni továbbhaladás Az első évfolyamra felvett tanuló részére – ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – az iskola igazgatója a szakértői vélemény alapján az egyéni adottságához, fejlettségéhez igazodó továbbhaladást (egyéni továbbhaladást) engedélyezhet. Ha a tanulónak egyéni továbbhaladást engedélyeztek, a pedagógus – a szakértői vélemény alapján – egyéni fejlesztési ütemtervet készít. Az ütemtervben kell meghatározni, hogy a tanulónak az egyes évfolyamok végére milyen követelményeket kell teljesítenie, valamint megjelölni, hogy melyik évfolyam végére kell utolérnie a többi tanulót. Az egyéni továbbhaladás – valamennyi vagy egyes tantárgyakból különböző évfolyamokig, de – legkésőbb a negyedik évfolyam végéig tarthat. Ha a tanuló az egyéni ütemtervben meghatározott évfolyam utolsó tanítási napjáig nem éri utol a többi tanulót, tanulmányait ennek az évfolyamnak a megismétlésével folytathatja.

Egyéni foglalkoztatás

- Ha az 1–4. évfolyamra járó tanuló eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi; illetve tanulmányi kötelezettségeit nem teljesítette, és ezért évfolyamot ismételt, lehetővé tesszük számára, hogy hetente legalább két alkalommal egyéni foglalkozáson vehessen részt.
- Ha a sajátos nevelési igényű tanulót az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozás keretében, egyéni fejlesztési terv alapján segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.

- Az általános iskola 1–4. évfolyamán a tanulók eredményes felkészítése céljából. Eredményes felkészülés alatt azoknak az ismereteknek, képességeknek, készségeknek a negyedik évfolyam végére történő elsajátítása értendő, amelyek az ötödik évfolyamba lépéshez szükségesek. Az iskola a szülőt tájékoztatja azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felkészüléséhez. A közoktatási törvény szerint az 1–4. évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítése céljából egyéni foglalkozás tartható, illetve lehetővé kell tenni, hogy a tanuló az eredményes felkészüléshez legalább heti 2 alkalommal egyéni foglalkozáson vehessen részt.

Az egyéni foglalkozások alapelvei

- Az egyéni foglalkozások nem korrepetáló jellegűek.
- Az egyéni foglalkozások elsődleges célkitűzése az éretlen vagy gyenge képességterületek fejlesztése, a hiányzó képességek kialakítása. Az egyes foglalkozások anyaga nem témaspecifikus. Egyszerre több, a gyermek érettségi szintjének megfelelő témával dolgozhat, amelyek a tananyaggal ritkán kerülnek egyidejűleg fedésbe.
- A személyiség egészére ható fejlesztés.
- A gyógypedagógiai foglalkozások nemcsak az egyes részterületek fejlesztését, hanem a gyermek teljes személyiségét célozzák meg. Elősegítik a reális önértékelés, a pozitív énkép kialakulását.
- A gyógypedagógus és a gyermek közötti kapcsolat alapköve a bizalom.
- Hangsúlyt kell fektetni a gyógypedagógus és a tanulók közti érzelmi kapcsolatra, valamint az egymás iránti bizalomra is, amely a fejlesztés hatékonysága szempontjából meghatározó. A gyermek érzelmi fejlődésének nyomon követése is a gyógypedagógus feladata, aki a kompetenciakörén kívül álló problémák megoldásában pszichológus segítségét kérheti.
- Az egyéni fejlesztési tervek folyamatos ellenőrzése, továbbfejlesztése.
- Az egyéni fejlesztési terv egyfajta útmutató, segítség a gyógypedagógus számára, amelyet azonban időszakonként, a gyermek fejlődésével párhuzamosan, folyamatosan átdolgoz.
- Együttműködés a szülőkkel. Elengedhetetlen a folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, igény szerint akár napi kapcsolatba is kerülhetünk. Tájékoztatást adunk a gyermek fejlődési üteméről, érzelmi állapotáról.
- Igyekszünk hozzájárulni, hogy az iskola ne egy konfliktusforrás legyen a szülő-gyermek kapcsolatban, sokkal inkább kettejük közös munkájának sikerben gazdag helyszíne.”
- Az egyéni fejlesztési terv megvalósulásának és folyamatának dokumentuma az egyéni fejlesztési napló, amely naprakészen tartalmazza az elvégzett munkát és a tevékenységek összeállításának szakmai szempontjait.

Mentesítés a minősítés, értékelés alól

Az igazgatónak két esetben van módja arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulót – a szakértői bizottság javaslatára, a szakértői vélemény alapján – mentesítse tantárgyak minősítése és értékelése alól.

Az egyik esetben a sajátos nevelési igényű tanuló mentességet kaphat a készségi tantárgyak tanulása alól (ekkor tudásáról nem is kell számot adnia), illetve egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése, minősítése alól (ebben az esetben a tanuló részére egyéni foglalkozást szervezünk, amelynek célja, hogy egyéni fejlesztési terv alapján segítse a tanuló felzárkóztatását a többiekhez). Egyes tantárgyak, tantárgyrészek értékelése, minősítése alól való mentesítés céljából szakértői vizsgálat kezdeményezhető az 1–6. évfolyamon január 31-ig bármikor; magasabb évfolyamokon annak a tanévnek március 31. napjáig, amikor az adott tantárgy tanulását a tanuló megkezdte. Ha a vizsgálatot ezen időpontoknál később indítják, csatolni kell az iskola igazgatójának a vizsgálat szükségességével egyetértő nyilatkozatát, melyhez be kell szerezni a tanuló osztályfőnökének és az adott tantárgyat tanító pedagógusnak a véleményét.

A másik esetben az első évfolyamra felvett tanulót – ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi – szintén a szakértői vélemény alapján – mentesítheti az értékelés és minősítés alól. Ha a tanulót mentesítették az értékelés és minősítés alól, az első évfolyamot a többi tanulóval azonos osztályban előkészítő évfolyamként végzi és fejezi be (illetve az előkészítő év a szakértői bizottság véleménye alapján, az első félévet követő hónap utolsó tanítási napjáig – átváltoztatható egyéni továbbhaladásra. Előkészítő évfolyamra a tanuló csak egy tanéven keresztül járhat, és csak abban az esetben, ha tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte.

Felmentés

A tanuló joga, hogy kérje a tanórai foglalkozásokon való részvétel alóli felmentését (kiskorú tanuló esetében ehhez a szülő írásbeli nyilatkozata szükséges; amelynek engedélyezéséről az iskola igazgatója dönt. Erre akkor van lehetőség, ha a tanuló egyéni adottságai, sajátos nevelési igénye, továbbá sajátos helyzete ezt indokoltá teszi; ekkor az igazgató értesíti gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, aki a törvényben előírt eljárások után a tanulót kérelmére felmentheti az iskolai kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

Évfolyamisméltés

Ha a tanuló az első évfolyam követelményeinek nem tesz eleget, minősítése „felzárkóztatásra szorult”, az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre.

A tanuló számára engedélyezhető az 1–4. évfolyam megisméltése akkor is, ha magasabb évfolyamba továbbléphetne. Az engedély megadásáról az iskola igazgatója dönt a tanuló, illetve (kiskorú tanuló esetében) a tanuló szülőjének kérésére.

A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásának-nevelésének sérülés-specifikus elvei a 3. sz. mellékletben olvashatóak.

A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedés megkönnyítésére tett lépéseink:

- felvesszük az óvodákkal a kapcsolatot
- művészeti iskolásaink bemutatkoznak az óvodákban
- leendő elsőseinket meghívjuk egy játékos napra
- óralátogatást teszünk lehetővé, hogy megismerhessék leendő tanító nénijüket

A teljesítménykényszerből fakadó szorongás, félelem elkerülésére:

- a tanuló az 1. évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról, a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az első-negyedik évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.
- 1. évfolyamon és 2. évfolyam félévekor szöveges értékelés történik,
- SNI tanulók esetében az érdemjeggyel való értékelés a 2-8. évfolyamon kiegészülhet szöveges értékeléssel is.
- Az integrációs pedagógiai rendszer részeként negyedévente szöveges értékelést alkalmazunk.
- iskolaotthonos és napközis munkaformában tanítunk,
- munkamódszereink a gyerekek igényeihez igazítjuk.

Amennyiben a pedagógus egy diáknál beilleszkedési, magatartási, zavart tapasztal, első feladata az okok feltárása.

Az adatgyűjtés módszerei:

- megfigyelés
- dokumentumelemzés
- szociometria
- beszélgetés
- családlátogatás
- önvizsgálat

Az okok feltárása után annak az eldöntése következik, kinek a feladata a segítségnyújtás, kelle-e külső segítséget igénybe venni.

A tanár feladata, hogy a tanórát úgy szervezze, irányítsa, hogy az segítse a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat.

Ehhez elengedhetetlen a:

- megértő, elfogadó magatartás
- motiváció, pozitív viszonyulás kialakítása
- önismereti-, személyiségfejlesztő játékok alkalmazása

- beszélgetés, megvitatás, szituációs játékok alkalmazása
- a konfliktuskezelés és tűrés technikáinak megtanítása
- toleranciára, a másság elfogadására való nevelés

Az osztályfőnöki munkatervben rögzítjük az osztály különböző paramétereit és benne a tanulók egyéni sajátosságait. Az osztály alapos megismerését követően itt rögzítjük a különböző nevelési célokat és feladatokat is.

Amennyiben indokolt, az osztályfőnök – a szülő beegyezésével – vizsgálatot kezdeményez a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség diagnosztizálására.

Ha a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (BTM), fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás nevelési tanácsadás és iskolai keretek közt valósul meg (Köznevelési tv. 27.§ (5)).

BTM-es tanulót a szakértői és rehabilitációs bizottság, vagy a nevelési tanácsadó véleménye alapján az igazgató mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól (Köznevelési tv. 56§ (1.)) Ha a tanulót mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola meg Köznevelési tv. 27.§ (5)) pontjában meghatározott időkeret terhére egyéni foglalkozást szervez részére. (Köznevelési tv. 27.§ (5)) Az egyéni foglalkozás keretében –egyéni fejlesztési terv alapján– segíti a tanuló felzárkóztatását a többiekhez.

Az ellátás megszervezése az iskola igazgatójának a feladata, a tanuló egyéni fejlesztési tervét az ellátó intézmény, illetve annak pedagógusa készíti el.

A tanuló egyéni továbbhaladását szolgáló foglalkozás célja a beilleszkedés segítése az iskola közösségi életébe.

Halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak szükség szerint 1-3 fő részére mikrocsoportos formában szervezünk fejlesztő, felzárkóztató, hátránykompenzáló foglalkozásokat a tanulási nehézségek megelőzésére, enyhítésére.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenységek

Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit,
- meg kell keresni a problémák okait,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához,
- jelezni kell a felmerült problémát a gyermekjóléti szolgálat szakembereinek,
- a problémák minél hatékonyabb kezelése, súlyosabbá válásuk megelőzése.

Iskolánk valamennyi pedagógusa közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A tevékenység koordinálására az iskolavezetés gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst bízott meg.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- a hátrányos- és veszélyeztetett tanulók felmérése, nyilvántartásba vétele az osztályfőnökök segítségével
- a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak,
- tanácsadás tanulóknak, szülőknek, pedagógusoknak,
- családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében,
- a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot,
- segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét,
- a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi,
- tanulók részére szabadidős tevékenységének és tanulmányi előmenetelének figyelemmel kísérése.
- indokolt, szükséges esetben részt vesz a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók fejlődésének háromhavonkénti értékelésén.

A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:

- egységes pedagógiai szakszolgálattal
- tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottsággal
- gyermekjóléti szolgálattal,
- családsegítő szolgálattal,
- polgármesteri hivattal,
- gyermekorvossal,
- védőnői szolgálattal
- továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel,
- egyházakkal,
- alapítványokkal.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

- felzárkóztató foglalkozások,
- tehetséggondozó foglalkozások,
- indulási hátrányok csökkentése,
- differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- a pályaválasztás segítése,
- személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek),
- egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- a családi életre történő nevelés,
- napközis és a tanulószobai foglalkozások
- iskolai és tanulószobai foglalkozások,
- iskolai étkezési lehetőségek,
- egészségügyi szűrővizsgálatok,

- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás), szülőkkel való együttműködés,
- tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

1.8 Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi rendje

A tanulók közösségei, a diákönkormányzat

A Köznevelési tv. 48.§ (1.) alapján az iskola tanulói, közös tevékenységük megszervezésére – a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre.

A tanulóközösségek döntési jogkört gyakorolnak – a nevelőtestület véleménye meghallgatásával – saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban.

A Köznevelési tv. 48.§ (3.) alapján a tanulók, a tanulóközösségek és a diákkörök a tanulók érdekeinek képviselőire diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat munkáját a e feladatra kijelölt pedagógus szakképzettségű személy segíti.

A diákönkormányzat – a nevelőtestület véleményének kikérésével – dönt saját működéséről, a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról, hatáskörei gyakorlásáról, egy tanítás nélküli munkanap programjáról, az iskolai, diákönkormányzati tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint a tájékoztatási rendszer (iskolaújság, iskolarádió stb.) szerkesztősége tanulói vezetőjének (felelős szerkesztőjének), munkatársainak megbízásáról.

A diákönkormányzat szervezeti és működési szabályzatát a választó tanulóközösség fogadja el, és a nevelőtestület hagyja jóvá.

A diákönkormányzat feladatainak ellátásához térítésmentesen használhatja az iskola helyiségeit, berendezéseit, ha ezzel nem korlátozza az iskola működését.

A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Az adatkezelési szabályzat elkészítésénél, módosításánál a diákönkormányzatot véleményezési jog illeti meg.

Az iskolai diákönkormányzat véleményét a fentiekén túl –

- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,

- az iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben

ki kell kérni.

Fegyelmi eljárás során a diákönkormányzat véleményét be kell szerezni.

Azoknak az ügyeknek tárgyalásán, amelyekben a diákönkormányzat véleményének kikérése kötelező, a diákönkormányzat képviselője részt vesz. Az előterjesztést és a meghívót – ha jogszabály másképp nem rendelkezik – a tárgyalás napját megelőzően legalább tizenöt nappal korábban meg kell küldeni a diákönkormányzat részére.

A diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi, a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés napirendi pontjait a közgyűlés megrendezése előtt tizenöt nappal nyilvánosságra kell hozni.

1.9 Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az iskola, mint oktató-nevelő intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése.

Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.

Feltétele: a kölcsönös bizalom, őszinteség és tájékoztatás.

Az együttműködés feltételei:

Szülői részről:

- Aktív részvétel az iskolai rendezvényeken
- Együttműködő magatartás
- Őszinte véleménynyilvánítás
- Nevelési problémák őszinte megbeszélését, közös megoldását
- A családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzését
- Érdeklődő-segítő hozzáállást
- Ötletnyújtást az előadások témáihoz
- Szponzori segítségnyújtás

Iskolánk (pedagógusaink) a következő formákat nyújtja:

- Rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról,
- Előre tervezett szülői értekezletek,
- Fogadóórák,
- Nyílt napok, nyílt órák szervezése,
- Családlátogatás,

- Pályaválasztási tanácsadás,
- Közös kirándulások,

Iskolahasználók részvétele az iskola közéletében

Szülői értekezletek

Évente három alkalommal hívjuk a szülőket az éves munkarendben ütemezett időpontokban. Igény szerint ezen túl a szülők, az osztályfőnökök, vagy más pedagógusok is kezdeményezhetik szülői értekezlet összehívását.

Fogadóórák

Évente legalább három alkalommal, az éves munkaterv szerinti ütemezés szerint tartjuk a fogadóórákat. Ezenkívül minden pedagógus órarendjétől függően délelőtt heti egy órában fogadó órát tart, melyet az iskola honlapján teszünk közzé.

Szülői munkaközösség

A szülők érdekképviselőjét látja el.

Választmány tagjait – osztályonként 1-1 főt – az osztályok szülői közössége választja meg.

Iskolaszék

A szülők, az önkormányzat, a nevelőtestület és a tanulói ifjúság közös egyeztető fóruma. Munkáját a saját működési szabályzata és munkaterve szerint végzi. Az Iskolaszék elnökét a nevelőtestület – véleményezéssel érintett napirendjeinek tárgyalásához az igazgató – meghívja.

Intézményi tanács

A szülők, az önkormányzat, a nevelőtestület és a tanulói ifjúság közös egyeztető fóruma. Munkáját a saját működési szabályzata és munkaterve szerint végzi. Az Iskolaszék elnökét a nevelőtestület – véleményezéssel érintett napirendjeinek tárgyalásához az igazgató – meghívja.

1.10 A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótló vizsga

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,

- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.
- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

A tanulmányok alatti vizsgák

A vizsgaanyagot a helyi tanterv alapján állítjuk össze.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

- **Osztályozó** vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
  - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
  - engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
  - az 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
  - a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

- **Különbözeti** vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.
- **Pótló** vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,

- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távolmarad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontja

A különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban, osztályozó, különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni azzal, hogy osztályozó vizgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A vizsgabizottság

Tanulmányok alatti vizgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési- oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető. • Az iskolában tartott tanulmányok alatti vizsga esetén az igazgató, a független vizsgabizottság előtti vizsga esetén a kormányhivatal vezetője engedélyezheti, hogy a vizsgázó az előre meghatározott időponttól eltérő időben tegyen vizgát.

Tanulmányok alatti vizgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. Amennyiben a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatottak végzettsége, szakképzettsége alapján erre lehetőség van, a vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni, aki jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait az iskola pedagógiai programjában kell meghatározni. A tanulmányok alatti vizsga – ha azt az iskolában szervezik – vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízza meg.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért, ennek keretében

- meggyőződik arról, a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, és teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.

A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja. A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklete szerint taníthatja.

A vizsgabizottság munkáját és magát a vizsgát az iskola igazgatója készíti elő. Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért.

Az igazgató e feladata ellátása során

- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.

Az írásbeli vizsga

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig – alapfokú művészeti iskolában, művészeti szakközépiskolában húsz óráig – tarthat. • Az írásbeli vizsgára vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni a gyakorlati vizsgára, amennyiben a vizsgafeladat megoldását valamilyen rögzített módon, a vizsga befejezését követően a vizsgáztató pedagógus által értékelhetően, – így különösen rajz, műszaki rajz, festmény, számítástechnikai program formájában – kell elkészíteni.

Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató pedagógus úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák és ne segíthessék.

A vizsga kezdetekor a vizsgabizottság elnöke a vizsgáztató pedagógus jelenlétében megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kihirdeti az írásbeli tételeket. A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez segítség nem adható. Az írásbeli vizsgán kizárólag a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát, amelyet a vizsgaszervező intézménynek kell biztosítani. Az íróeszközökről a vizsgázók, az iskola helyi tanterve alapján a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik, azokat a vizsgázók egymás között nem cserélhetik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik átvett feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap dátumát, a tantárgy megnevezését. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon lehet készíteni.

A vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő tantárgyanként hatvan perc.

Ha az írásbeli vizsgát bármilyen rendkívüli esemény megzavarja, az emiatt kiesett idővel a vizsgázó számára rendelkezésre álló időt meg kell növelni.

A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc percet kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető.

Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az eseményleírását, továbbá minden olyan tény, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti. Az iskola igazgatója az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosított tartalmú feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató pedagógusoktól. A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja, és a vizsgairatokhoz mellékeli. Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat. Ha a vizsgáztató pedagógus a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját. Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegeli, és a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt, az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy a vizsgakérdésre

adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

A szóbeli vizsga

- Egy vizsgázónak egy napra legfeljebb három tantárgyból szervezhető szóbeli vizsga. A vizsgateremben egyidejűleg legfeljebb hat vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdí a vizsgát, amelybe beosztották.
- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot, és – amennyiben szükséges – kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- Minden vizsgázónak tantárgyanként legalább harminc perc felkészülési időt kell biztosítani a szóbeli feleletet megelőzően. A felkészülési idő alatt a vizsgázó jegyzetet készíthet, de gondolatait szabad előadásban kell elmondania. Egy-egy tantárgyból egy vizsgázó esetében a feleltetés időtartama tizenöt percnél nem lehet több.
- A vizsgázók a vizsgateremben egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik. A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.
- A vizsgázó segítség nélkül, önállóan felel, de ha önálló feleletét önhibájából nem tudja folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vét, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte, vagy a tétel kifejtése során önálló feleletét önhibájából nem tudta folytatni vagy a vizsgatétel kifejtése során súlyos tárgyi, logikai hibát vétett. A vizsgázó a tétel kifejtése során akkor szakítható félbe, ha súlyos tárgyi, logikai hibát vétett, vagy a rendelkezésre álló idő eltelt.
- Ha a vizsgázó a húzott tétel anyagában teljes tájékozatlanságot árul el, azaz feleletének értékelése nem éri el az elégséges szintet, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele. Ez esetben a szóbeli minősítést a póttételre adott felelet alapján kell kialakítani úgy, hogy az elért pontszámot meg kell felezni és egész pontra fel kell kerekíteni, majd az osztályzatot ennek alapján kell kiszámítani.
- Ha a vizsgázó a feleletet befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább tizenöt perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgahelyiséget elhagyhatja.
- Amikor a vizsgázó befejezte a tétel kifejtését, a vizsgabizottság elnöke rávezeti a javasolt értékelést a vizsgajegyzőkönyvre.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó számára harminc perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

Ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen vagy a szóbeli vizsgát írásban tegye le, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia, és az engedélynek megfelelő tételleket kell kifejtenie. A felkészüléshez és a tétel kifejtéséhez rendelkezésre álló időt tételenként kell számítani. A vizsgázó kérésére a második tétel kifejtése előtt legfeljebb tíz perc pihenőidőt kell adni, amely alatt a vizsgázó a vizsgahelyiséget elhagyhatja. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni. Az iskola igazgatója a bejelentést nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak, amelyik az első félév, valamint a tanítási év utolsó hetében szervezi meg a vizsgát.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a kormányhivatalnak.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, továbbá aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amelyikkel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

Művészeti alapvizsga és záróvizsga

Az alapfokú művészeti iskolában a művészeti alapvizsgát és a záróvizsgát a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időpontban kell megszervezni. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgafeladatokat az intézmény helyi tanterve alapján kell kidolgozni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata. A művészeti alapvizsgát és záróvizsgát több alapfokú művészeti iskola közösen is megszervezheti.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.

Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.

Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

Ha a tanuló részére engedélyezték, hogy a sikeresen befejezett évfolyamot megismételje, kérelmére a magasabb iskolai évfolyamra vagy a szakképzési évfolyamra lépésről, továbbá az érettségi vizsgára bocsátásról a megismételt iskolai évfolyamon elért év közbeni érdemjegyek, félévi és tanítási év végi osztályzatok alapján kell dönten.

A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.

1.11 Az értékelés rendje

Értékelés az általános iskolában

Az 1. évfolyamon, és a 2. évfolyam félévekor szövegesen értékeljük tanulóink munkáját. A 2-8. évfolyamon az értékelés a tanügyi dokumentumokban érdemjeggyel kerül rögzítésre, amit a pedagógusok a szülőkkel kialakított hagyományok alapján szövegesen is kiegészíthetnek. (fogadó óra, írásbeli, szóbeli értékelés) Az integrációs pedagógiai programban meghatározottak szerint a szöveges értékelést negyedévente alkalmazni szükséges, de a szöveges értékelés alapja az 1. és 2. évfolyam kivételével az érdemjeggyel való értékelés.

A tanuló teljesítményét (1 osztály félévének és év végének, a 2. osztály félévének, valamint az a 3. vagy 4. osztályba belépő idegen nyelv kivételével) félévkor és a tanítási év végén osztályzattal kell minősíteni.

Az SNI tanulók esetében az érdemjeggyel történő értékelés mellett a szöveges értékelést is lehet alkalmazni, ha az osztályban tanító pedagógusok azt szükségesnek tartják az SNI tanulók fejlesztő értékelése érdekében. SNI tanulók esetében a fogyatékoság típusának megfelelő követelményeket kell kritériumnak tekinteni és az érdemjegyek szoros koherenciát kell mutatnia az SNI tantervi irányelveiben megfogalmazott tartalmakkal.

Az év végi osztályzatot az egész évben kapott érdemjegyek, illetve a tanuló tudása, teljesítménye alapján kell meghatározni.

A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről a nevelőtestület dönt a tanuló év végi osztályzatai alapján.

Ha a tanuló a tanév végén egy, vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, javító vizsgát tehet.

Az osztályzat, érdemjegy akkor:³

- Kitűnő(5d): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes és a szaktanár dicséretben részesíti, melyet a naplóban az ötös érdemjegy mellé odaírt D betűvel jelöl. Évvégén a bizonyítványban és a törzslapon a dicséretben részesített tanuló osztályzata az adott tantárgyból kitűnő.
- Jeles (5): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította, tudását alkalmazni is képes.
- Jó (4): ha tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit, kisebb bizonytalansággal tudja alkalmazni tudását.
- Közepes (3): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti, csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását, ismereteit.
- Elégséges (2): ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.
- Elégtelen (1): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

Az ötfokozatú skála alapján az érdemjegyek tartalmi elemeit a tantárgyak Helyi Tantervei részletesen rögzítik.

Szöveges értékelés elvei:

A szöveges értékeléshez a kapott szoftvert alkalmazzuk, a munkaközösségek által módosított mondatbankkal. Az SNI és integrált oktatásban résztvevő tanulók esetében a szöveges értékeléshez szintén a szöveges értékelő szoftvert alkalmazzuk, amelyet a helyi tanterv alapján kell adaptálni.

1. A szöveges értékelés koncepciójának elvi kiindulópontjai a következők:

- Az értékelés a gyerekekért s elsősorban a gyerekeknek szóljon.
- Alakítsa a helyes önértékelést, segítse a reális önismeretet.
- Nyitott legyen, amely nem ítéletet alkot, hanem tükröt tart.
- A gyerek lehessen aktív részese a saját fejlődésének.
- A szülő és a pedagógus gondolkodhasson közösen a gyermek fejlődéséről.

---

³ SNI tanulók esetében a fogyatékoság típusának megfelelő tantervi követelmények a meghatározóak, de a tanügyi dokumentumon is fel kell tüntetni az SNI státuszt.

2. Az új szemléletű szöveges értékelés nézetrendszerének alapelvei az alábbiakban összegezhettek:
- Minőségközpontúság helyett fejlesztőközpontúság jellemezze.
  - Oktatási /nevelési/ képzési eredmények értékelése azonos súllyal valósulhasson meg.
  - Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
  - Legyen összhang a NAT, pedagógiai program, helyi tantervi rendszer és a kimunkált értékelési koncepció között.
  - Diagnosztikus, formatív és szummatív funkciókat egyaránt képes legyen teljesíteni.
  - Jellemezze a rendszeres és folyamatos visszajelzés.
  - Személyre szóló és ösztönző jellegű legyen.
  - A tanítási-tanulási folyamat állandó kísérőjeként tudjon megerősítő, korrigáló, fejlesztő szerepet betölteni.
  - Konkrét, egyénre szabott javaslatokkal jelölje meg a továbblépés útját és módját.
  - Tartalmában komplexitás jellemezze.
  - Nyelvi megformáltságában legyen közérthető mind a tanuló, mind a szülő számára.
3. A szöveges értékeléssel elérendő alapvető célkitűzések az alábbiakban foglalhatók össze:
- A gyermek folyamatos fejlődésére figyelő, adottságaihoz igazodó, egyéni különbségeket is kifejezni tudó értékelés megvalósulása.
  - A gyermek fejlődési ütemét követő, differenciált tanulási technikák alkalmazása közben is érvényesülő folyamatos visszacsatolás.

4. A “felzárkóztatásra szoruló” tanuló értékelésének módja, elemei

A felzárkóztatásra szoruló tanulók – 1. évfolyam és 2. évfolyam félévkor - intézményünkben az alábbi eljárás szerint kapják értékelésüket:

- A pedagógus minősítése alapján a tanuló „felzárkóztatásra szoruló” értékelést kap.
- A szöveges értékelésben pontos meghatározásra kerül a követelmények teljesítésének akadálya. Pl.: részképeség zavar, magatartási és/vagy tanulási probléma stb.
- A megsegítés lehetséges módjai: – a feltárt probléma függvényében – iskolán belül: fejlesztő pedagógus igénybevétele; egyéni differenciált fejlesztés tanórán; vagy a pedagógiai szakszolgálat igénybevétele.

5. A szöveges értékelés eljárásrendje:

Első évfolyamon félévkor és évvégén, illetve a 2. évfolyamon félévkor előre meghatározott skála, illetve mondatbank szerinti értékelést alkalmazunk. Ez az oktatást irányító kormányzat által kidolgozott, és jóváhagyott értékelési rendszer, amelyet a helyi tantervünk szerint adaptáltunk, és kiegészítettünk.

A tanügyi nyilvántartások közül az osztálynapló a fentiekben leírt szöveges értékelést, illetve a tantárgyi tudás elsajátítására utaló értékelést tartalmazza. A törzslap és a bizonyítvány ehhez igazodik.

Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének általános követelményei és formái.

A számonkérés év közben folyamatos legyen. A tanuló munkáját a tanítás közben rendszeresen és időarányosan értékelni kell a következők szerint:

- Ha az adott tantárgyat heti egy órában tanulja a tanuló, akkor munkáját félévente minimum három érdemjeggyel kell értékelni.
- Ha az adott tantárgyat heti két órában tanulja a tanuló, akkor munkáját félévente minimum négy érdemjeggyel kell értékelni.
- Ha az adott tantárgyat heti három órában tanulja a tanuló, akkor munkáját félévente minimum hat érdemjeggyel kell értékelni.
- Ha az adott tantárgyat heti háromnál több órában tanulja a tanuló, akkor munkáját félévente minimum nyolc érdemjeggyel kell értékelni.

A számonkérés formái:

- szóbeli felelet
- írásbeli felelet
- órai munka
- témazáró dolgozat
- versenyen való részvétel
- tanulói produktum
- vizsgabemutató

A tanulóknak minden esetben tisztában kell lenniük a követelményrendszerrel, az értékelés szempontjaival.

Minden témát számonkéréssel és értékeléssel zárunk le.

Törekedjünk az elért teljesítményt pontozással értékelni, az érdemjegyekre történő átváltást a következő arányok alapján végezni:

Teljesítmény	Érdemjegy
100 – 90%	jeles 5
89 – 75%	jó 4
74 – 51%	közepes 3
50 – 33%	elégséges 2
32 – 0 %	elégtelen 1

Az értékelés alkalmával a feltárt hiányosságok azonnali javítása is történjen meg.

A tanulónak lehetőséget kell kapnia a javításra.

A témazáró dolgozatok érdemjegyei hangsúlyosabbak, melyre akkor kell figyelemmel lenni amikor a jegyek átlaga alapján a tanuló tudását nem lehet egyértelműen értékelni.

A félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján kell megállapítani. A véglegesítés előtt a tanulót tájékoztatni kell, esélyt adva ezzel indokolt esetben a javításra.

Az SNI tanulók ellenőrzése és értékelésekor minden esetben figyelembe kell venni és biztosítani kell a szakértői véleményekben megfogalmazott javaslatokat. Így például:

- hosszabb felkészülés biztosítása,
- segédeszközök használatának engedélyezése,
- szóbeli, vagy írásbeli számolás előnyben részesítése,
- segítő, kiegészítő kérdések adása,
- feladatok felolvasása, stb.

Az otthoni felkészüléshez előírt feladatok elvei és korlátai

Házi feladat

Szóbeli házi feladat

- Tananyaghoz kapcsolódó elnevezések – szakkifejezések, fogalmak – összefüggések, szabályok – törvények, ismeretek, melyet az óravázlat ill. a tankönyv tanár által kijelölt részei tartalmaznak.
- Kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl.
- Tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom.
- Memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl.

Írásbeli házi feladat

- Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, tanító – tanár által kijelölt feladatainak megoldása.
- Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.

Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan

- A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóraanyagához, témájához.
- Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen.
- Az írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól.

- A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek. (fekete pont, ellenőrzőbe – naplóba történő beírás, a házi feladat pótlása stb.)
- A házi feladat ellenőrzése, megbeszélése következetes legyen a legközelebbi órán.
- Írásbeli házi feladat értékelése - tartalmi és formai szempontból - egyaránt fontos, ezt a nevelő szóban és írásban is közölheti a tanulóval.

Szorgalmi (házi) feladat

- Minden esetben a tanuló önkéntes vállalása alapján történik
- A szorgalmi munkát minden esetben a kötelező házi feladatokhoz hasonlóan
- ellenőrizzük, értékeljük
  - az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk

A magatartás és a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

Tanulóink magatartását és szorgalmát személyiségi jegyeik teljességének, családi háttérük, lehetőségeik figyelembevételével értékeljük.

A magatartás értékelésének és minősítésének szempontjai:

Értékeléskor figyelembe vesszük magatartásuk, szorgalmuk alakulását, pozitív vagy negatív változásait.

A tanuló magatartásának **értékelésénél** és **minősítésénél** az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatokat alkalmazzuk.

Szemponatok	Példás	Jó	Változó	Rossz
Tanórai magatartás	Az órát figyelmetlenséggel nem zavarja	Néha zavaró	Sokszor zavaró	Általában zavaró
Aktivitás	Igen jó	Közepes	Gyenge	Minimális
Közösség érdekeinek figyelembevétele	Igen jó	Jó	Közömbös	Szemben álló
Közösségi munkában való részvétel	Aktív	Jó	Közömbös	Érdektelen
Hatása a közösségre	Pozitív	Befolyást nem gyakorol	Nem árt	Negatív
Törődés társaival	Gondos, segítőkész	Segítőkész	Ingadozó, közömbös	Ártó
Házirend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Betartja	Részen betartja	Sokat vét ellene
Viselkedés	Kifogástalan	Megfelelő	Udvariatlan	Durva
Fegyelmezettség	Nagyfokú	Megfelelő	Gyenge	Elégtelen
Fegyelmező intézkedések	Nem részesült	Írásbeli figyelemztetés	Osztályfőnöki intés	Igazgatói intés

A tanuló szorgalma értékelésének és minősítésének szempontjai :

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) osztályzatokat alkalmazzuk. A 2-8. évfolyamon minden hónap végén minősíti az osztályfőnök, az 1. évfolyamon csak a félév és a tanítási év végén. A félévi osztályzatot az értesítőbe, az év végi értékelő szót a bizonyítványba kell bejegyezni.

Szemponatok	Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkája	Igényes, törekvő	Figyelmes	Ingadozó, figyelmetlen	Hanyag, feladatait nem végzi el
Képességeihez mért tanulmányi munkája	Arányban álló, inkább meghaladó	Arányban álló	Alatta marad	Jóval alatta marad

Önellenzés	Igen jó	Jó	Hiányos	Gyenge vagy nincs
Önálló munkavégzés	Igen jó	Jó	Szétszórt	Nem hajlandó rá
Tanórán kívüli információk felhasználása	Igen sokszor	Előfordul	Ritkán	Egyáltalán nem

Az értékelés egyéb formái

1. Jutalmazások

A tanév során **jutalmazásban** részesülhet az a tanuló, aki

- tanulmányi munkáját kiemelkedően végzi
- kitartó szorgalmat, példamutató magatartás tanúsít
- iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális, művészeti stb. versenyeken kimagasló eredményt ér el,
- vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez
- bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

Tanév közben elismerésként a következő **dicséret**ek adhatók:

- tanítói, szaktanári dicséret iskolai és városi szintű versenyeken eredményesen szereplő tanulók: 1-3. helyezéséért
- osztályfőnöki dicséret körzeti versenyeken (legalább 6 iskola részvételével) 1-3. helyezéséért
- igazgatói dicséret megyei döntőn, regionális versenyen elért 1-6. helyezéséért
- nevelőtestületi dicséret országos döntőn elért 1-25. helyezéséért

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni

Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén:

- nevelőtestületi dicséret (4. évfolyamtól)⁴
- nevelőtestületi dicséret (7. és 8. évfolyamon)⁵
- oklevéllel
- könyvvvel jutalmazzuk az arra érdemes tanulókat.

Nyolcadik osztályos diákjaink

⁴ Csak Noszlopy G. Ált. Iskola és Alapfokú Művészeti Intézményben

⁵ Csak Mikszáth K. Utcai Ált. Iskolában

- Noszlopy Gáspár Általános Iskola és AMI
  - Noszlopy-díjat kiemelkedő tanulmányi munkáért, sporttevékenységért, közöségért végzett, illetve művészeti munkáért
  - Noszlopy Alapítványi Díjat kitartó, szorgalmas munkáért.
A jutalmazott tanulók nevét iskola honlapján, illetve az évente kiadásra kerülő Értesítőben megörökítjük.

- Mikszáth Kálmán Utcai Általános Iskola
  - Mikszáth Plakett⁶
  - Jó tanuló jó sportoló cím⁷
A jutalmazott tanulók neve az iskola honlapján valamint az évente kiadásra kerülő Szülői Tájékoztatóban olvashatóak.

- A Hóty Tibor Általános Iskola
  - Egy negyedik osztályos tanuló jó tanulmányáért ezüst nyakláncot kap.

2. Elmarasztalások:

Azt a **tanulót**, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, **elmarasztalásban kell részesíteni.**

Az iskolai elmarasztalások, fegyelmező intézkedések formái:

- tanítói, szaktanári, napközis nevelői , tanulószoba-vezetői figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

---

⁶ A Mikszáth Plakett feltételei a 5. sz. mellékletben találhatóak

⁷ A Jó tanuló jó sportoló cím feltételei a 5. sz. mellékletben találhatóak

Az iskolai elmarasztalások kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

Az elmarasztalást írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Értékelés a művészeti iskolában

A művészeti iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei

A követelményeket „Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag” című rész tartalmazza minden egyes tantárgyra vonatkozóan.

A beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének formái

Évközi beszámoltatás

- gyakorlati feladat végrehajtása önállóan vagy tanári irányítással
- szóbeli felelet
- írásbeli felelet

A tanulók minden évfolyamon *félévi és év végi vizsgán* adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Előkészítő:

- félévi vizsga
- év végi vizsga

Alapfok, továbbképző:

- félévi vizsga,
- év végi vizsga

Év közben a beszámoltatás rendszeres (legalább három alkalom).

Művészeti alapvizsga

Az utolsó alapfokú évfolyamra előírt követelmények teljesítését követően tehető.

Művészeti záróvizsga

Az utolsó továbbképző évfolyamra előírt követelmények teljesítését követően tehető.

A tanuló szorgalma és teljesítménye értékelésének, minősítésének formái a művészeti iskolában

A szorgalom értékelése, minősítése

A szorgalom értékelése a tanuló foglalkozásokon való aktivitása, feladatvégzésének pontossága, kötelességtudata, képességeihez mért teljesítményének szintje, egyenletessége, alapján történik.

Példás annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon folyamatosan aktívan közreműködik, felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi, a feladatok végzésében önálló, a képességeihez mérten a legmagasabb teljesítményt nyújtja, teljesítménye egyenletes, önművelése rendszeres.

Jó annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon aktívan közreműködik, de aktivitása nem folyamatos, rendszeresen készül, de nem pontos és alapos, a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mérten igyekszik részt venni.

Változó annak a tanulónak a szorgalma, akinek a foglalkozásokon aktivitása egyenetlen, a tanórákra való felkészülése rendszertelen, feladatait váltakozó érdeklődéssel végzi, önművelése rendszertelen, képességei alatt teljesít.

Hanyag annak a tanulónak a szorgalma, aki a foglalkozásokon nem mutat semmilyen aktivitást, feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi.

A tanuló szorgalmának értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a közoktatási törvény 70. §-ának (2) bekezdése alapján]:

példás	(5);
jó	(4);
változó	(3);
hanyag	(2).

A tanuló szorgalmát félévkor és év végén *egy* osztályzattal kell minősíteni.

A tanuló szorgalmának értékelését és minősítését félévkor és tanév végén a csoportvezető tanár – a csoportban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.

A szorgalom osztályzattal történő minősítését *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

A tanuló teljesítményének értékelése, minősítése

A tanulók értékelésének alapja a folyamatos teljesítmény, figyelembe véve a tanuló fejlődési ütemét.

Az előképző 1–2. évfolyamán

A tanulók évközi értékelése kifejtett, szöveges (szóbeli, estenként írásos) formában történik.

A tanulók félévi és év végi teljesítményének minősítésére a közoktatási törvény 70. §-ának (3) bekezdésének felhatalmazása alapján iskolánk háromfokozatú szöveges minősítési formát alakított ki:

jól megfelelt;
megfelelt;
nem felelt meg.

Jól megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi követelményeket kiemelkedően teljesítette.

Megfelelt annak a tanulónak a teljesítménye, aki az adott évfolyamra előírt tantárgyi minimumkövetelményeket teljesítette.

Nem felelt meg annak a tanulónak a teljesítménye, aki a tantárgy adott évfolyamra előírt minimumkövetelményeit nem teljesítette.

A félévi és a tanév végi minősítést *kifejtett szöveges, szóbeli értékelés* kíséri.

Az 1–10. évfolyamon

Tanév közben a tanuló teljesítményét minden tantárgyból a tanár rendszeresen – félévente legalább három – *érdemjeggyel értékeli*. Az érdemjeggyel történő értékelés mellett a tanár a tanév során folyamatosan alkalmazza a *kifejtett szóbeli, esetenként írásbeli értékelési* formát is.

Egy tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár *egy* érdemjeggyel értékeli.

Több tantárgy követelményeire épülő év végi vizsgán a tanuló teljesítményét a tanár(ok) *tantárgyanként külön* érdemjeggyel értékeli(k).

Félévkor és év végén a tanuló teljesítményét a tanár *osztályzattal* minősíti. A félévi osztályzatokat az év közben szerzett érdemjegyek alapján, az év végi osztályzatokat az évközi érdemjegyek és a vizsga érdemjegye(i) alapján kell megállapítani.

Az egyes tanulók osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és az osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

A tanuló teljesítményének értékelésére, minősítésére alkalmazható érdemjegyek és osztályzatok [a Köznevelési törvény 54. §-ának (2) bekezdése alapján]:

jeles (5);
jó (4);
közepes (3);
elégséges (2);
elégtelen (1).

A félévi és az év végi osztályzattal történő minősítést *kifejtett szóbeli értékelés* kíséri.

Az értékelést, minősítést tartalmazó dokumentumok: napló, tájékoztató füzet, törzslap, bizonyítványkönyv.

Az itt nem szabályozott kérdésekben az egyéb, idevonatkozó jogszabályok a meghatározók.

Néptánc tanszak

Az értékelés szempontjai:

- technikai biztonság,
- pontos kivitelezés (ritmika, dinamika, plasztika),
- stílusos előadásmód,
- zene és tánc összhangja,
- motoros képességek (erő, ügyesség, állóképesség) fejlődése,
- mozgáshatárok fejlődése,
- mozgásanyag gazdagodása,
- kifejezőkészség, kapcsolatteremtés fejlődése.

Az értékelés formája:

Előkészítő:

félévi bemutató: a tanult játékok bemutatása, népdalok eléneklése,

év végi vizsga: a tanult játékfűzés bemutatása.

Alapfok, továbbképző:

félévi bemutató: a tanult anyag bemutatása,

év végi vizsga: a tanult anyag bemutatása (improvizáció), a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Képzőművészeti grafika és festészet tanszak

Az értékelés szempontjai:

- megfigyelő- látvány-és karaktermegjelenítő képesség,
- tervező, feladatmegoldó készség,
- képzőművészeti technikákban való jártasság,
- kísérletező készség,
- kreativitás,
- manuális készség,
- művészeti ismeretek,
- esztétikai érzékenység,
- tárgyaló készség,
- a feladatmegoldás egyedisége, minősége összhatása.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli.

A félévi és év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján szükséges meghatározni, az előképző évfolyamokon szövegesen értékelünk.

A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplés is értékelhető.

Színjáték tanszak

Az értékelés szempontjai:

- színpadi helyzetek megértése,
- együttműködés
- figyelem, koncentráció,
- színpadi jelenlét,
- ritmusérzék (a jelenet tempója)
- a színjáték intenzitása,
- színjátszói kifejezőeszközök,
- karakterépítés,
- atmoszférateremtés.

Az előképző és az alapfok két évfolyamának végén nem tartunk vizsgát . Ugyanígy nem szorgalmazzuk, hogy a tanulók az említett évfolyamok végén szükségszerűen közönség előtt, produkciós munka eredményeképpen kapjanak értékelést. Ezzel együtt nem zárjuk ki annak lehetőségét, hogy kötetlenebb formában a tanulók már ezen az évfolyamokon is közönség előtt adjanak számot tudásukról.

A 3. évfolyamtól kezdődően a tanulók értékelése a következőkből tevődik össze

a főtárgyat irányító tanár folyamatos szóbeli értékelése
a főtárgyhoz kapcsolódó időszakos írásbeli értékelése
a tanév végén szervezett nyilvános tanszaki bemutató.

A tanszaki bemutató során a tanulók a főtárgyat irányító tanár irányításával olyan csoportos és egyéni kreatív gyakorlatokat végezhetnek, amelyek kapcsolódnak az év során tanultakhoz, illetve elvárják és lehetővé teszik az elsajátított ismeretek és készségek kreatív alkalmazását.

A tanszaki bemutató végén javasolt, hogy a tanár szóban is értékelje az egyes tanulók egész éves, illetve a tanszaki bemutatón tapasztalt aktivitását, ismeretszintjét, képességeinek fejlődési ívét.

Művészeti iskola vizsgarendje

Osztályozó, javító és különbözeti vizsgák rendjét az éves munkaterv tartalmazza. Magánvizsga időpontját kérelemre az igazgató határozza meg. A vizsgára jelentkezés szabályait jogszabály, az Alapító okirat és az SZMSZ tartalmazza. A vizsgák nyilvánosak. A szorgalom félévi és év végi osztályzatáról a főtárgyat tanító tanár az érdemjegyek és az osztályban tanító nevelők véleménye figyelembevételével dönt. A félévi osztályzatot az értesítőbe, az év végi értékelő szót a bizonyítványba kell bejegyezni.

Az alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Az alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

Az alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

Az alapvizsgán és záróvizsgán a szakmai követelményeknek megfelelő szint kérhető számon.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján az intézmény oly módon állítja össze, hogy azokból mérhető és elbíráható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá.

Azoknál a vizsgatantárgyaknál, amelyeknél a vizsga tartalmában csoportos gyakorlatsor szerepel, a tanulóknak – a szaktanár által a megadott kötelező elemek felhasználásával összeállított – begyakorolt gyakorlatsort kell önállóan, csoportos formában bemutatniuk.

A művészeti alapvizsga követelményei a néptánc tanszakon

A vizsga részei

A vizsga írásbeli, vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- Folklórismeret
  - írásbeli: 30 perc
  - szóbeli: 5 perc

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

- Népi játék, néptánc
  - előre kijelölt anyagból, a szaktanár által összeállított és betanított folyamat, ill. koreográfia részletének előadása: csoportosan 5-10 perc
  - improvizáció: kis csoportban (maximum 3 pár), egyéenként, illetve párban, összesen: 4 perc

A vizsga tartalma

Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma

- A vizsga anyaga a helyi tanterv alapján a szaktanár által összeállított folklórismerteti témakörökből áll.

- Az írásbeli vizsga feladatlapja különböző típusú, a tanultak felidézését, alkalmazását, értelmezését, valamint problémamegoldást, néhány mondatos értelmező választ igénylő feladatokat tartalmaz.
- A szóbeli vizsgán a tanulók egy tétel kihúzása után önállóan számolnak be tudásukról.

Folklórismeret:

- Jeles napok,
- Munkavégző ünnepek,
- Az emberélet fordulói.

A gyakorlati vizsga tartalma

- Koreográfia:
  - A szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, betanított folyamat) csoportos bemutatása.
- Improvizáció:
  - A három táncdialektusból választott és a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár), illetve egyéenként párban.
  - Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják - a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vagy szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- Írásbeli vizsga:
  - A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponttáblák szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.
- Szóbeli vizsga:
  - a szokás elhelyezése az évkörben,
  - a szokástartalom ismerete (magyarázata), tájékozottság a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjairól, a megtanított tananyagtartalom elsajátításának mértéke.

A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai.

- a koreográfia ismerete,
- a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése, partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli vagy szóbeli és gyakorlati vizsgarészből áll.

- Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:
  - Tánc történet 5-10 perc
- A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:
  - Néptánc
    - Improvizáció 8-10 perc

A vizsga tartalma

Az írásbeli vagy szóbeli vizsga tartalma:

Tánc történet

- a köznapi és művészi mozgás,
- a tánc és a társ művészetek,
- a tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
  - a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
  - a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk) a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)
- romantikus balettek,
- klasszikus balettek,
- modern tánc,
- folklórizmus,
- jelentős hazai együttesek profiljának, táncosok pályájának, koreográfusok munkásságának jellemzői,
- az egyetemes tánc történet legjelentősebb, alkotói és műveik.

A gyakorlati vizsga tartalma:

Improvizáció:

- A helyi tantervben meghatározott dialektusok táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort. A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál. Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrendet.
- A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket.

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- A feladatsort vagy a tesztet az intézmény pedagógusai javítókulcs szerint javítják és pontozzák. Az osztályzatra a helyben meghatározott ponthatárok szerint a szaktanár tesz javaslatot, amelyet a vizsga elnöke hagy jóvá.

A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncművészet főbb korszakainak ismerete,
- tájékozottság a táncművészet műfajainak jellegzetességeiről,
- kiemelkedő alkotók és művek ismerete.

A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai:

- a táncrend ismerete, stílusos előadása,
- a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,
- a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,
- a táncos mozgás és a zene illeszkedése,
- a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek.

Művészeti alapvizsga a grafika és festészet tanszakon (festészet tanszak)

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

- rajz-festés-mintázás
- festészet műhelygyakorlat
- rajzi, tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész festészeti alkotás, (a vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek)
- az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített festészeti alkotás (a festészeti vizsgatárgy az intézmény által meghatározott gondolati tartalom kifejezésére alkalmas, a tanuló által készített színes tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott színes kompozíció)

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó képessége. Az alkotó feladat megoldása mutassa be a tanuló festészeti technikákban elért jártasságát, tudását.

Művészeti záróvizsga a grafika és festészet tanszakon (festészet tanszak)

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai

- rajz-festés-mintázás
  - festészet műhelygyakorlat
  - rajzi, tervezési feladat
  - képtárgyalkotás

A szóbeli vizsga tantárgya

- festészet műhelygyakorlat

A szóbeli vizsga tartalma

- a festészet anyagai, technikai eszközei,
- a festészet nyelvi kifejező eszközei,
- festészeti technikák és technológiák,
- a festészet műfaji sajátosságai

- a festőművészet legjelentősebb alkotásai, alkotói, a festőművészet stíluskorszakai,
- a magyar festészet jeles képviselői,
- egészség- és környezetvédelmi alapismeretek.

Művészeti alapvizsga a színjáték tanszakon

A művészeti alapvizsga tantárgyai

- drámajáték
- beszédgyakorlat

A drámajáték alapvizsga két részből áll

- improvizáció
  - az improvizáció megadott instrukciók alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli kétfős jelenet.
  - a szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmaznia kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat.
  - a vizsgán a tanulók szabadon vagy a tanár irányításával párokat alkotnak és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételekből.
- színpadi produkció
  - a produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció vagy szerkesztett játék lehet.
  - a tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságairól.

A beszédgyakorlat alapvizsga gyakorlati vizsgarészből áll, melynek részei

- csoportos gyakorlatsor
- egyéni hangsúly- és hanglejtés-gyakorlat

Művészeti záróvizsga a színjáték tanszakon

A művészeti záróvizsga tantárgyai

- színjáték
- mozgásgyakorlatok

A színjáték záróvizsga gyakorlati vizsgarészből áll

- improvizáció
- színpadi produkció

A mozgásgyakorlatok záróvizsga csoportos gyakorlatsorokból áll

- lépés-, járás-, futás-, ugrás-, esés-, talaj- és támaszgyakorlatok, dinamikai gyakorlatok köréből a szaktanár által kiválasztott és összeállított gyakorlatsor.

Az értékelés dokumentumai

- osztályozási napló – érdemjegyek
- tájékoztató füzet
- félévi értesítő
- bizonyítvány – év végi osztályzatok
- törzslap – év végi osztályzatok
- művészeti alapvizsga bizonyítvány (oklevél)
- művészeti záróvizsga bizonyítvány (oklevél)

1.12 Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskolában, illetve a magasabb évfolyamban lépés feltételei

A tanulói jogviszony beiratkozással vagy átvétellel létesül. A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll, mely a beiratkozás napján jön létre, s megszűnik, ha a tanulót másik iskola átvette az átvétel napján, tanulmányait saját kérésére, vagy önkényesen megszakította, illetve az utolsó évfolyam elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításakor.

Tanuló felvételéről vagy átvételéről az igazgató dönt.

Magasabb osztályba lépés feltételei

A tanuló magasabb évfolyamba léphet, ha a helyi tantervünkben adott műveltségi területre (tantárgycsoportra, tantárgyakra) meghatározott minimum követelményeket teljesítette.

Átvétel más iskolából

A tanulók átvételéről az igazgató dönt. Tanuló átvételére a tanév közben abban az esetben van lehetőség, ha a Köznevelési törvényben előírt létszámok lehetőséget biztosítanak erre.

Az átvételhez a tanuló év végi vagy félévi bizonyítványát be kell mutatni. Kiskorú tanuló átvételét szülő és tanuló együtt kérheti írásban.

Az átvételt az igazgató helyhiány miatt azonnal megtagadhatja.

Abban az esetben, ha az iskolánk helyi tantervében szereplő tantárgyat (tantárgycsoportot), illetve kötelezően előírt tananyagot a megelőző időben nem tanulta, egy hónapon belül köteles különbözeti vizsgát tenni.

Tanulói átvétel esetén különbözeti vizsgát előzetes egyeztetés alapján az év során bármikor szervezhet az iskola háromtagú vizsgabizottság előtt, melyet az igazgató bíz meg.

Indokolt esetben az igazgató hosszabb felkészülési időt is engedélyezhet.

Ha csak részlegesen tanulta, képességeiről, tudásáról szintmérő, vizsgát kell tennie.

A vizsga eredményétől függően a tanuló a tanulmányait

- a megfelelő évfolyamon folytathatja,
- alacsonyabb évfolyamon folytathatja,
- különbözeti vizsgát (osztályozó vizsgát) köteles tenni az előírt határidőn belül, s annak eredményétől függően a megkezdett, illetve alacsonyabb évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Bizonyos esetekben a tanuló felmentést kaphat az adott tárgy tanulása alól.

Továbbtanulás

A nyolcadik évfolyam befejezése után a tanuló középiskola 9. évfolyamán, vagy a Köznevelési tv. 14.§-a alapján megszervezett HID program keretében folytathatja tanulmányait.

**A Marcali Noszlopy Gáspár Általános és Alapfokú Művészetoktatási Inskola
Pedagógiai Programját
a
nevelőtestület**

a 2013. évi március hó 27. napján tartott értekezletén elfogadta.

Mellékelve az elfogadásról készült jegyzőkönyv.)

**A Marcali Noszlopy Gáspár Általános és Alapfokú Művészetoktatási Inskola
Pedagógiai Programját
a
mai napon jóváhagytam.**

Marcali, 2013. március 27.

.....
**Szilágyi István
főigazgató**